

Op te bergen
in de band van
15 juni 2005

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

gehouden op 23 mei 2005

INHOUD

Opening	3
Mededelingen	3
Vaststelling van de agenda	4
Verslag van de vergadering van 4 april 2005	4
Ingekomen stukken	4
Rondvraag	5
IPO-aangelegenheden	5
Brief inzake functioneren gedeputeerde landbouw en brief Maatschap Barkhuis-Boelens inzake WAV	6
Inspreker, de heer Barkhuis	6
Inspreker, de heer Inberg	7
Brief inzake Rapportage Milieuklachten Hijken	9
Inspreker, de heer Willems	9
Subsidieregeling reserve stimulering vitaal platteland Drenthe	11
Nota provinciale aandachtspunten natuur en milieu 2005-2008 in relatie tot gesubsidieerde instellingen	15
Jaarstukken 2004	21
Jaarstukken 2004	24
Inspreker, de heer Leever	24
Inspreker, de heer Hunze	24
Sluiting	31
Toezeggingen	32

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 23 mei 2005 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

J. Slagter (voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
Mevrouw Berkman-de Haan (GroenLinks)
A.H.J Beumers (Drents Belang)
N.B. Bossina (VVD)
J. Haikens (VVD)
J.Heetebrij (ChristenUnie)
H.R. Hornstra (PvdA)
C.D. de Jong (fractie De Jong)
S. de Jong (CDA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
B. Popken (OPD)
J.P.Sluiteer (D66)
K.H. Smidt (VVD)
M.J. Smit (D66)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
mevrouw Van de Vijver-Geitz (PvdA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
Th. J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD, gedeputeerde)
de heer H.J.Schaap (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)
de heer W. de Bruijn (Productgroep Landelijk Gebied)

Met kennisgeving afwezig:

R.E. Pot (PvdA)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering en deelt mee dat de heer Pot niet aanwezig kan zijn in verband met ziekte.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat er op 12 september 2005 op verzoek van GroenLinks een presentatie zal plaatsvinden over de roekenverplaatsing. Dat gebeurt op die datum omdat men de presentatie en de discussie gelijk op wil laten lopen.

3. Vaststelling van de agenda.

De agenda wordt conform het ontwerp vastgesteld.

4. Verslag van de vergadering van 4 april 2005.

De VOORZITTER merkt op dat de heer Heetebrij ten onrechte niet is vermeld bij de aanwezigen. Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

5. Ingekomen stukken.

De heer HORNSTRA vraagt naar aanleiding van ingekomen stuk A7 (voorlopige planning gedeputeerde staten) of de Energienota definitief in juni aan de orde komt.

Kan de gedeputeerde de staten bijpraten over de stand van zaken met betrekking tot de ten onrechte verleende aanwijzingen voor het doden van vossen? (Ingekomen stuk B9).

Mevrouw BERKMAN zegt laatstgenoemde kwestie tijdens de rondvraag aan de orde te zullen stellen.

De heer C.D. de JONG vraagt naar aanleiding van ingekomen stuk B9 (doden van vossen) om een afschrift van de brief van gedeputeerde staten.

Mevrouw KLIP antwoordt dat de Energienota direct na de zomervakantie aan de orde zal worden gesteld.

Mevrouw WESTERKAMP vraagt waarom de staten niet zijn geïnformeerd over de redenen van het uitstel.

Mevrouw KLIP antwoordt dat het haar is ontgaan dat het op de planning stond. De reden van uitstel is dat er onvoldoende tijd is om het concept nog voor de zomer af te ronden.

Mevrouw EDELENBOSCH zal tijdens de rondvraag antwoorden op vragen van mevrouw Berkman over het doden van vossen.

De heer S. de JONG wil graag een afschrift hebben van het antwoord van gedeputeerde staten op een brief van de heer Nieuwenhuis (ingekomen stuk B6).

Het lijkt de VOORZITTER dat daartegen geen bezwaar kan bestaan.

De heer HAIKENS wil graag ingekomen stuk B5 (brief van het Drents Agrarisch Jongeren Kontakt; DAJK) betrekken bij de algemene beschouwingen.

De heer WIJBENGA vraagt of het bericht klopt dat de provincie naar aanleiding van deze brief inmiddels € 250.000,- beschikbaar heeft gesteld.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat dit bericht niet klopt. Hierover is nog geen besluit genomen. Zij zal binnenkort een gesprek hebben met het DAJK.

De heer WIJBENGA vraagt of de gedeputeerde hierop nog terug zal komen in deze vergadering.

De heer HAIKENS wijst erop dat hij niet voor niets heeft gevraagd om dit punt bij de algemene beschouwingen aan de orde te stellen.

6. Rondvraag.

Mevrouw BERKMAN merkt op dat Kritisch Faunabeheer een brief heeft gestuurd waarin staat dat er vergunning is verleend voor het doden van vossen met geweer en kunstlicht. De vossen zouden lammeren hebben doodgebeten. Wat gaat het college op deze brief antwoorden? Zij hoopt dat de vergunning niet is verleend op grond van angst maar op grond van feiten. Kan de intussen verleende vergunning worden ingetrokken en hoe zal het beleid in de toekomst zijn?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat intrekken van de vergunning nu niet aan de orde is. Vergunningen worden niet verleend op basis van angst maar op basis van een generiek advies van het Faunafonds. De ruimte voor de provincie om van de generieke en nogal rigide adviezen van het Faunafonds af te wijken is gering. Als van het advies wordt afgeweken, is eventuele schade voor de provincie. Zij zegt toe de staten een afschrift van de brief aan Kritisch Faunabeheer te zullen sturen. De provinciale faunabeheereenheid zal de predatiecijfers goed in beeld brengen en daarna wordt in overleg met deze eenheid overlegd over de vraag of dit probleem op een andere manier kan worden aangepakt. Het beleid is gedecentraliseerd en de provincies moeten dus een eigen beleid kunnen voeren.

Mevrouw BERKMAN wil graag een verslag van het overleg met de faunabeheereenheid ontvangen.

Mevrouw EDELENBOSCH kan dat niet op voorhand toezeggen. Als het beleid wordt gewijzigd, worden de staten hierover uiteraard geïnformeerd.

Mevrouw BERKMAN merkt nog op dat Kritisch Faunabeheer erop wijst dat het doden van vossen in strijd is met de Flora- en Faunawet.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat daarvan geen sprake is. Kritisch Faunabeheer schrijft dat er eerst een dood lam naar een controleur moet, maar dat is alleen nodig als mensen een schadevergoeding vragen aan het Faunafonds. Verder geldt het generieke advies van dit fonds: als er een reële dreiging is dat vossen lammeren doden of als er te veel vossen zijn, kan vergunning worden verleend om vossen te doden.

Mevrouw BERKMAN is ervan op de hoogte dat op 8 juli bestuurlijk overleg zal plaatsvinden over de muskusrattenbestrijding. Zij vraagt of het evaluatierapport nog voor die datum door de commissie kan worden besproken.

Mevrouw KLIP antwoordt dat het evaluatierapport ambtelijk is besproken en dat het op z'n minst nog een maand duurt voordat het in het college aan de orde komt. Pas daarna zal het naar de commissie worden gestuurd.

Mevrouw BERKMAN hoopt dat de commissie het stuk krijgt voordat dit onderwerp helemaal "afgetimmerd" is.

Mevrouw KLIP zegt dat het streven daarop is gericht.

7. IPO-aangelegenheden.

Van de gelegenheid tot het maken van opmerkingen en het stellen van vragen over IPO-aangelegenheden wordt geen gebruik gemaakt.

8. Brief van 10 februari 2005, kenmerk 2005001481, van de heer Inberg te Koekange, inzake functioneren gedeputeerde van landbouw en brief 7 maart 2005, kenmerk 2005002258, van Maatschap Barkhuis-Boelens inzake Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV) (op verzoek van de fractie van DB op de agenda gezet).

Inspreekrecht

De heer BARKHUIS deelt mede namens de maatschap Barkhuis-Boelens te spreken. De provincie heeft indertijd een advertentie in de krant geplaatst om de Drentse burger uit te nodigen met voorstellen en initiatieven te komen. Hij heeft daarvan gebruik gemaakt maar toen bleek dat een fractie moest worden ingeschakeld om de voorstellen op de agenda te krijgen. Dat is natuurlijk nogal omslachtig en bovendien was het niet aangegeven. Hij is de fractie van DB er erkentelijk voor dat zij het nu heeft geagendeerd.

De voorstellen in zijn brief hebben ook te maken met een bezoek dat hij samen met zijn dochter vorig jaar aan mevrouw Edelenbosch bracht. Toen is het verzoek gedaan om de begrenzing van de 250 meter-zone bij zijn bedrijf te verleggen in verband met een perceel van 5.30 ha ten noordoosten van het Tonckensbos dat ingeplant wordt met bos. Het bedrijf wil hieraan meewerken maar kreeg een resoluut "nee" te horen. Het advies werd gegeven om maar biologische boer te gaan worden. Spreker is echter van mening dat de gedeputeerde niet op de stoel van de ondernemer mag gaan zitten. In zijn brief heeft hij aangegeven dat nieuw aangeplante boscomplexen of landgoederen gebruikt moeten kunnen worden om 250 meter-zones te verleggen, dus te vereffenen. Elders in het land wordt hierover ook gediscussieerd. Veel van de zone 1-gebieden worden hiervoor gebruikt, gebieden die normaal ten dienste stonden van de landbouw voor uitbreiding en extensivering. POP II heeft de zone 1-gebieden echter vogelvrij verklaard. Nu kan het idee wel worden verwezen naar de klankbordgroep, maar daar wordt veel gepraat terwijl de resultaten gering zijn.

Mevrouw Edelenbosch zei in een interview met het Landbouwblad van 23 april jl. dat zij spijt heeft dat Drenthe voorop heeft gelopen met het vaststellen van de ammoniakkaart. Waarom moest die kaart dan zo snel worden opgestuurd naar IPO en het ministerie van LNV zonder de commissie daarin te kennen, terwijl daar zo dringend om was gevraagd? Dat er veel weerstand is tegen het beleid van de provincie blijkt ook uit het jaarverslag van de Commissie beroep- en bezwaarschriften. Er is sprake van een toename van maar liefst 75% en die kwam voor een belangrijk deel op naam van Drentse boeren. Op 15 april gaf wethouder Bakker van de gemeente Noorderveld aan dat, als de herinrichting Roden-Norg en de nieuwe herinrichting Peize-Marum zijn afgesloten, er alleen al in die gemeente nog eens 2000 ha natuur bijkomt. In het blad Binnenlands Bestuur van 25 maart jl. gaf natuuractivist Jaap Dirkmaat aan dat het omzetten van landbouw- naar natuurbestemming desastreus is voor het landschap. Door toerisme levert het fraaie Nederlandse landschap, waarvan ook het Drentse landschap deel uitmaakt, jaarlijks € 8 miljard op en bijvoorbeeld de Rotterdamse havens maar € 6 miljard. Europarlementariër Jan Mulder gaf aan dat nieuwe natuur 4 à 5 keer zoveel subsidie kost als reguliere landbouwgrond.

Tijdens de algemene beschouwingen zei de fractievoorzitter van de VVD dat hij blij was met de innige samenwerking met de PvdA. Door die samenwerking moest zijn maatschap echter haar belangen verdedigen bij de Raad van State. Dat is met verve gedaan, maar spreker meent dat deze gang van zaken het liberale gedachtegoed van de VVD toch wel geweld aandoet. De heer Swierstra heeft ooit eens gezegd dat de reactie van de oppositie over hem heen kwam als een warme douche. Of dit ook geldt voor agrarisch Drenthe, waagt spreker te betwijfelen. In het begin van een bestuursperiode gaat een coalitie vaak krampachtig met besluiten om, maar als er verkiezingen naderen kan er ineens veel meer. Zo wordt er opeens € 250.000,- uitgetrokken voor jonge boeren. Windturbines worden bespreekbaar, clustering van boerenbedrijven, permanente bewoning van zomerhuisjes enz. worden ondersteund. Spreker vraagt de commissie positief over boscomplexen en landgoederen te oordelen. Hij wil graag dat zijn dochter en schoonzoon op een toekomst gericht bedrijf kunnen doorboeren.

De heer KUIPER vraagt waarom de heer Barkhuis per se niet wil overstappen op biologische landbouw.

De heer BARKHUIS antwoordt dat hij daarin geen toekomst ziet. De biologische landbouw neemt af, ondanks het feit dat zij fors wordt gesubsidieerd.

De heer WIJBENGA vraagt waarop de heer Barkhuis zijn oordeel baseert dat de klankbordgroep veel praat maar weinig doet. De klankbordgroep is immers na de oprichting nog niet naar buiten getreden. Spreker heeft de indruk dat dankzij dit forum wel degelijk vooruitgang zal kunnen worden geboekt.

De heer BARKHUIS hoopt dat de heer Wijbenga gelijk krijgt. Er zijn al heel wat clubjes geweest die zich hebben gebogen over de WAV maar er zijn nog nooit concrete resultaten geboekt. De klankbordgroep is zo divers samengesteld dat het moeilijk zal zijn om met een eenduidig standpunt naar buiten te komen.

Mevrouw STOEL vraagt of de heer Barkhuis van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) de toezegging heeft gekregen dat de grens mag worden verschoven.

De heer BARKHUIS antwoordt dat "zwart op wit" een groot woord is. In het kader van de herinrichting heeft zijn bedrijf een stuk grond ingeleverd. Dat ligt aan de noordoostkant van het Tonckensbos en daar ligt een vennetje in. Het is dus moeilijk uit te geven. Men heeft vervolgens besloten het te bebossen en toen heeft hij gevraagd of het niet kan worden gebruikt om de begrenzingen aan te passen. De DLG had daar geen problemen mee.

Mevrouw STOEL stelt vast dat er dus geen sprake is van een op schrift gestelde toezegging.

De heer BARKHUIS wijst erop dat er sprake was van een herinrichting in het kader waarvan wordt getracht bedrijven buiten de 250 meter-zone te houden. In herinrichtingszaken wordt in het algemeen weinig zwart op wit gesteld.

Mevrouw STOEL wil vervolgens enige afstand nemen van de opmerking van de heer Barkhuis over de positie van de gedeputeerde. Zij staat voor haar zaak, ook in dit uiterst ingewikkelde dossier. De klankbordgroep zal ongetwijfeld nog van zich laten horen in de toekomst.

De heer BARKHUIS zegt dat hij tijdens zijn lange periode van boer zijn altijd veel tegenwerking heeft gehad. Hij heeft nog nooit het woordje "ja" gehoord in het provinciehuis. Als je altijd "nee" hoort, raak je op een gegeven moment gefrustreerd. Het bedrijf is al eens verplaatst ten behoeve van de natuur en ook nu hoor je telkens weer "nee".

De heer SMIDT is evenals de heer Wijbenga van mening dat de heer Barkhuis via de klankbordgroep moet trachten een oplossing voor zijn probleem te vinden. Het is jammer dat de heer Barkhuis daarin zo weinig vertrouwen heeft. Er is nieuwe compensatiewetgeving in voorbereiding en de klankbordgroep hoopt daarmee op een gedegen wijze om te gaan. De heer Barkhuis doet er goed aan nog even geduld te oefenen. Hij mag ervan uitgaan dat de klankbordgroep haar best zal doen om tot een werkbare oplossing te komen.

De heer BARKHUIS zegt dat geduld niet oneindig is. Heeft de klankbordgroep - een praatgroep binnen de provincie - dan al iets opgeleverd?

De heer INBERG wil als tweede inspreker graag reageren op de brief van de heer Barkhuis. Hij is het helemaal eens met de heer Barkhuis. De WAV legt inderdaad gigantische beperkingen op aan de landbouw. Ook andere regelgeving heeft een knellende werking. Waarom gaat de provincie in haar regelgeving steeds verder dan de landelijke en Europese regelgeving? Het lijkt erop dat men de landbouw weg wil hebben uit Drenthe, terwijl de sector toch ook economisch haar steentje bijdraagt en voor veel werkgelegenheid zorgt. Ook uit historisch oogpunt is het terugdringen van de sector in Drenthe ongewenst. Drenthe is

immers voornamelijk ontstaan door de landbouw. Toch komen veel bedrijven door de regelgeving in de knel. Te denken valt aan de WAV, ecologische verbindingszones of het verbod voor bedrijven in de veenkoloniën om varkens te houden. Het feit dat veel bedrijven in Drenthe niet mogen uitbreiden, betekent op een gegeven moment sluiting. Waarom mag een bedrijf niet naast een natuurgebied of een landgoed te liggen? Dat zou toch prima samen kunnen gaan?

De agrarische bedrijven kunnen redelijk uit de voeten met de provinciale landbouwvisie. Waarom houdt de provincie zich niet aan die visie? Waarom past zij de wetgeving daar niet op aan zodat de bedrijven de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen? Gedeputeerde Edelenbosch is de eerstverantwoordelijke voor het landbouwbeleid, maar kennelijk kan zij daar geen uitvoering aan geven. Een landbouwgedeputeerde zou positief tegenover de landbouw moeten staan. Wil de commissie eens kritisch naar het gevoerde beleid kijken en een discussie beginnen over de vraag wat de provincie wil met de landbouw die nog over is in Drenthe?

De heer HAIKENS zegt dat het altijd mogelijk moet zijn om kritiek te hebben op het beleid van een gedeputeerde. In de brief van de heer Ingberg staat dat de gedeputeerde de landelijke regels misbruikt om haar eigen doelstellingen te verwezenlijken. Kan hij die uitspraak onderbouwen?

De heer INGBERG wijst erop dat de provinciale regelgeving steeds verder gaat dan de landelijke. Hij noemt in dit verband de WAV. Er is geen landelijk beleid meer voor ecologische verbindingszones, terwijl dit beleid in Drenthe wel wordt doorgezet waardoor veel bedrijven in de knel komen.

De VOORZITTER merkt op dat het niet de bedoeling is om tijdens een inspraakronde over personen te spreken.

De heer BEUMERS wil graag meer duidelijkheid over de interpretatie van het begrip "grote landgoederen". Het provinciale en ook het gemeentelijke beleid op dit punt leiden ertoe dat agrarische bedrijven in de knel komen. Het lijkt hem dat de landbouw voor moet gaan. De huidige interpretatie van het begrip leidt tot schijnverwachtingen voor de landbouw.

De VOORZITTER stelt vast dat de heer Beumers in zijn brief vraagt om een integrale benadering van landgoedontwikkeling en dat hij van mening is dat de landbouw daarbij wordt onderbelicht.

De heer WIJBENGA zegt zich te kunnen vinden in de benadering van de heer Beumers. Als een landgoed wordt toegestaan, ontstaat er nieuwe natuur met alle vormen van "schaduwwerking" van dien voor de agrarische bedrijven. In die zin deelt hij de zorgen van de heer Beumers.

Mevrouw STOEL begrijpt niet zo goed waarom deze discussie wordt gevoerd nu er in het POP beleid is vastgesteld.

Mevrouw EDELENBOSCH is het eens met mevrouw Stoel. In de brief van de fractie van DB staan zaken die al in het POP zijn geregeld. Er vindt altijd een integrale afweging plaats voordat een landgoed wordt toegestaan. Het zijn in de eerste plaats de gemeenten die bepalen of er geschikte locaties zijn. Wetmatig en juridisch is er geen enkele sprake van schaduwwerking. Over het rijksbeleid heeft de provincie behartigenswaardige woorden gesproken in het POP. Onder andere met het oog op de terugdringing van CO₂-uitstoot is er meer bos nodig. De provincie heeft haar landgoederenbeleid ondergeschikt gemaakt aan het bosbeleid. Dat betekent dat alleen op plaatsen waar planologisch gesproken bos kan worden gepland eventueel ook een landgoed kan worden gerealiseerd.

De meeste gemeenten hebben ondertussen beleid ontwikkeld. De provincie heeft hier een stimulerende rol gespeeld om niet op ad hoc-initiatieven te hoeven reageren. 99% van de initiatiefnemers zijn boeren. Omvorming van een (deel van een) bedrijf biedt de nodige mogelijkheden voor Drentse agrarische ondernemers.

De heer BEUMERS wijst erop dat de bestemming tot landgoed met de nodige inspraak wordt omgeven omdat het bestemmingsplan moet worden aangepast. Met die procedure kan hij goed leven, maar nu wordt er begonnen met het aanplanten van bos met alle gevolgen van dien voor de aangrenzende landbouwbedrijven. Dat werkt deprimerend voor de ondernemers. Alleen in uiterste nood wordt het bedrijf omgevormd want een landbouwer houdt van zijn bedrijf en zijn dieren.

De heer SMIDT stelt vast dat de heer Barkhuis aangeeft in zijn brief dat een nieuw landgoed kan dienen als compensatie voor het verleggen van de WAF-grens. Dat zou zijn probleem kunnen oplossen, maar in de brief van de fractie van DB wordt als oplossing genoemd dat er geen bosuitbreidingen en nieuwe landgoederen mogen komen. Wil de heer Beumers het probleem van de heer Barkhuis oplossen of enkel een verbod op de aanplant van nieuwe bossen?

De heer BEUMERS vindt compensatie een goede zaak want daarvan kunnen ook andere bedrijven profiteren. Het gaat hem om het volume aan bosbouw. Als dat wordt verminderd, kunnen er veel problemen worden opgelost.

De heer BARKHUIS wijst erop dat tijdens de presentatie over de Kaderrichtlijn Water diverse keren is gezegd dat het POP dient te worden aangepast. Waarom kan dat laatste in dit geval ook niet gebeuren? Wat betreft de begrenzingen heeft de gedeputeerde een zekere vrijheid gekregen van de minister en als zij die zou benutten, zou zij de boeren een heel eind tegemoetkomen.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie van mening is dat de bezwaren van de insprekers aan de orde dienen te komen in de klankbordgroep en dat het landgoederenbeleid een plaats heeft in het POP.

9. Brief van 17 maart 2005, kenmerk 9/5.2/2005001826, inzake Rapportage Milieuklachten Hijken (op verzoek van de fractie van de OPD op de agenda geplaatst)

Inspreekrecht

Zie voor bijdrage van de heer WILLEMS bijlage 1.

De heer KUIPER constateert dat de heer Willems erg teleurgesteld is in de rol die de provincie heeft gespeeld. Inmiddels is het een half jaar verder en hij vraagt hoe de situatie nu is.

De heer WILLEMS antwoordt dat er momenteel sprake is van een "bemiddeling" en dat hij zich min of meer gedwongen ziet om daar het beste uit te halen. Het is nog maar de vraag of dat het beste is voor de omgeving. Hij moet echter zijn zakelijke belangen veilig stellen.

De heer SLUITER vraagt zich af wat de commissie precies moet met de brief van de OPD. Welke vraagpunten liggen er? Is dit wel een goed moment om tot een ordentelijke afhandeling te komen?

De VOORZITTER meent dat deze vragen bij de vaststelling van de agenda hadden moeten worden gesteld. Het lijkt hem dat de heer Popken in de gelegenheid moet worden gesteld een en ander toe te lichten.

De heer POPKEN zegt dat gedeputeerde Schaap al een opsomming heeft gegeven van de zaken die gebeurd zijn op het onderhavige bedrijf. Het is een voorbeeld van hoe het niet moet. Uit het dossier blijkt dat handhavers allerlei feiten constateren maar ze vervolgens op andermans bordje leggen. Het gaat spreker er nu om dat uitwassen worden bestreden en dat wordt nagegaan wat er allemaal mis is gegaan in het handhavingstraject. Wellicht dat de conclusie zal worden getrokken dat er één loket moet komen waar alles kan worden behandeld. De Productgroep Handhaving zou hierbij regulerend kunnen optreden.

De VOORZITTER vraagt wie er dan achter dat loket zou moeten zitten.

De heer POPKEN antwoordt dat de provincie hier een coördinerende taak kan hebben omdat de problemen vaak de gemeentegrenzen overschrijden.

De heer KUIPER kan instemmen met het pleidooi van de heer Popken voor één loket. Kennelijk is er verwarring over bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De communicatie daarover dient te worden verbeterd.

De heer BEUMERS merkt op dat de productgroep handhaving nog vrij nieuw is en kennelijk nog de nodige kinderziektes heeft. Het is van belang dat elk geval op zich wordt beoordeeld. Als het betoog van de inspreker klopt, is er sprake van een gigantisch probleem. Zoiets hoort natuurlijk niet thuis in een democratie.

Ook mevrouw STOEL vindt het zinnig om te komen tot één loket, maar er zijn natuurlijk ook gemeentelijke en rijksbevoegdheden. Uit het betoog van de heer Willems blijkt in ieder geval dat de communicatie te wensen overliet. Het is gewenst om daarover nader van gedachten te wisselen.

Mevrouw WESTERKAMP betreurt het dat alles zo lang heeft moeten duren. Hopelijk zal bemiddeling ertoe leiden dat er een einde komt aan deze kwestie. In de nota over handhaving staat dat het beleid zal worden afgestemd op dat van de gemeenten. Daarnaast wordt er verder gegaan op het pad van de ISO-certificering. Moet nu verder worden gegaan dan in die nota staat, bij voorbeeld door een één-loket-service voor te stellen? Voorlopig dient de provincie zich er niet mee te bemoeien nu de zaak nog onder de rechter is.

De heer BOSSINA meent dat deze kwestie alleen maar verliezers kent, hetgeen zeer te betreuren is. Had de provincie niet eerder haar coördinerende handhavingstaak moeten benutten?

De heer SLUITER stelt vast dat er in ieder geval in communicatief opzicht het nodige is mis gegaan. Nagegaan moet worden of hieruit lessen kunnen worden getrokken voor de toekomst.

De heer C.D. de JONG zegt dat er sprake is geweest van paniekvoetbal van bestuurders en ambtenaren. Dit alles verdient absoluut geen schoonheidsprijs en daarom zou moeten worden bezien of niet kan worden gekomen tot één-loket-service in dergelijke kwesties. Het mag in ieder geval niet meer voorkomen dat een inspreker amper uit zijn woorden kan komen omdat hij van mening is dat de provincie heeft gefaald.

De heer HEETEBRIJ kan instemmen met veel van hetgeen hem voorafgaande sprekers hebben opgemerkt. Hij wil graag focussen op de handhaving en de gemaakte afspraken. Het verdient wellicht aanbeveling naar aanleiding van deze casus de handhaving en de taakverdeling nog eens te evalueren.

De heer SCHAAP denkt dat het een open deur is als hij zegt dat niet altijd even duidelijk is wie het bevoegd gezag is. Er zijn nogal wat instanties met handhavingsbevoegdheden, hetgeen ook tot uiting komt in de rapportage over het onderhavige geval. Dat maakt het voor partijen niet erg overzichtelijk. Naar verwachting zal nog dit jaar de nieuwe Wet op de handhavingsstructuur van kracht worden die de bevoegdheden van de provincie aanmerkelijk zal uitbreiden. De provincie kan dan aanwijzingen geven en gemeenten dwingen tot samenwerking. Ook kan worden gedacht aan één handhavingsorganisatie binnen een provincie. Met het oog op een meer efficiënte en doorzichtige handhavingsstructuur zijn enkele maanden geleden met de gemeenten de eerste afspraken gemaakt. Het college is voornemens te onderzoeken welke structuur daarvoor het meest geschikt is, daarbij uitgaande van de nieuwe wet. In de onderhavige kwestie moeten de formele en de informele kant goed van elkaar worden onderscheiden. In formele zin betroffen vrijwel alle klachten een gemeentelijke bevoegdheid. De provincie

heeft daar de gemeente herhaaldelijk op gewezen en de gemeente heeft dat ook erkend. Desalniettemin heeft de provincie met een zekere regelmaat bemoeienis gehad met de kwestie-Hijken omdat zij zich toch enigszins verantwoordelijk voelde voor de gang van zaken. Op 9 december 2004 is formeel een overtreding geconstateerd en toen is onmiddellijk handhavend opgetreden, waarbij onder andere een dwangsombeschikking werd opgelegd. De gemeente Midden-Drenthe heeft, nadat het college de brief van 17 maart heeft verstuurd, een uitgebreid onderzoek ingesteld bij het bedrijf in Hijken. Het provinciebestuur heeft daarbij assistentie verleend. Op grond van dat onderzoek heeft de gemeente de meeste klachten ongegrond verklaard. De klachten met betrekking tot het dempen van een sloot zonder vergunning en het gebruiken van licht verontreinigde grond zijn gegrond verklaard, maar kunnen achteraf gelegaliseerd worden. Dat proces is nu gaande.

Nu de klachten formeel ongegrond zijn verklaard, dient de vraag te worden gesteld wat nu nog de positie van de provincie kan zijn. In ieder geval behoeft zij niet meer handhavend op te treden. De provincie is geen partij bij de bemiddeling.

Spreker wijst erop dat er afspraken zijn gemaakt over de klachtenafhandeling. Als er een klacht binnenkomt via de klachtenlijn die niet bestemd is voor de provincie, wordt het desbetreffende bevoegd gezag ingeseind. Na verloop van tijd wordt geïnformeerd wat er gebeurd is met de klacht.

De heer POPKEN spreekt de hoop uit dat in de toekomst een duidelijker handavingsstructuur dergelijke incidenten zal voorkomen.

De heer KUIPER heeft behoefte aan meer duidelijkheid over de rol van de provincie bij dergelijke incidenten.

De heer SCHAAP gaat ervan uit dat de nieuwe Wet handavingsstructuur wordt ingevoerd. De provincie is nu met andere handavingspartners in overleg over de vraag hoe die wet voor Drenthe moet worden toegepast. Dat is niet zo eenvoudig want die partners willen heel graag hun bevoegdheden houden. Het aardige van deze wet is dat de doorzettingsmacht van de provincie aanmerkelijk wordt vergroot. Het is de bedoeling dat in ieder geval op 1 januari 2006 duidelijk is hoe op deze weg verder zal worden gegaan. De commissie zal hierover t.z.t. worden ingelicht.

10. Statenstuk 2005-188; Subsidieregeling reserve stimulering vitaal platteland Drenthe

De heer BAAS zegt in te kunnen stemmen met het statenstuk. Het derde lid van artikel 4 bepaalt dat gedeputeerde staten in afwijking van het eerste en tweede lid een hogere subsidie kunnen verlenen als de aard van het project daartoe aanleiding geeft. Hoeveel ruimte vraagt het college hier voor zichzelf? Is er nog sprake van enige zelfbeperking?

In het overigens erg boeiende Programmaplan Land zitten nogal wat onzekerheden, vooral als het gaat om het transitieproces. In dit stuk staat wel dat men over een zekere moed moet beschikken om een onzekere toekomst tegemoet te gaan, maar het blijft een zorgpunt. De provincie zal in ieder geval achter en naast de boeren moeten gaan staan, vooral als hun onzekerheden op een redelijke manier worden verwoord. Helaas ontbreekt het soms nog wel eens aan die redelijkheid.

De heer WIJBENGA stelt met genoegen vast dat de discussies in het verleden over ontschotten en ontpotten tot een zeker resultaat hebben geleid. De subsidieregeling en het Programmaplan Land zetten in ieder geval een stap in de gewenste richting. Het is overigens niet ondenkbaar dat zijn fractie hier nog op terugkomt in de statenvergadering van 15 juni a.s.

In het Programmaplan Land maakt het college bekend voornemens te zijn om in de komende tijd de ambitie met betrekking tot de realisering van de ecologische verbindingszones te concretiseren. Spreker ziet met belangstelling uit naar het eindproduct van dit denkproces.

De oprichting van een provinciaal kavelruilbureau is een goede zaak. Wanneer zullen de staten hierover een concreet voorstel krijgen?

Wat wordt precies bedoeld in artikel 2 met "eventueel gestelde criteria"? Als de provincie geld heeft te verdelen, moet zij van tevoren de grootst mogelijke zekerheid kunnen bieden en geen onzekerheid laten bestaan over de criteria. In bijlage 2 van het Programmaplan Land worden al enkele criteria genoemd. Waarom wordt daarnaar niet verwezen?

Vervolgens vraagt spreker of het niet mogelijk is om een tender te hanteren bij het verdelen van subsidiegelden. In de sfeer van ICT werkt dat heel goed. Het geld gaat dan naar de beste projecten.

Spreker sluit zich ten slotte aan bij de vraag van de heer Baas naar de betekenis van het derde lid van artikel 4. Hij voegt hier nog aan toe dat termen als "het meetbaar en beoogd effect" en "een integrale aanpak" moeilijk zijn te meten. Kan het college aangeven welke doelen precies worden gediend met deze nieuwe subsidieregeling? De staten moeten wel in de gelegenheid worden gesteld om de meetlat te hanteren.

De heer SMIDT merkt op dat de subsidieregeling de gelegenheid biedt om projecten in het landelijk gebied integraal en ontschot te presenteren en het veld uit te dagen om met ideeën te komen. Wel heeft hij de indruk dat het Programmaplan voor een groot deel extern wordt bepaald qua middelen, doel en tempo. Wellicht dat nu wat handiger kan worden omgegaan met de problemen in het gebiedsbeleid. Het aantal op te heffen regelingen is korter dan de lijst die bij de begroting 2005 is aangereikt. De subsidie toeristische sector en de subsidieregeling welzijn zouden opgaan in het Vitaal Platteland. Waarom zijn deze subsidies eruit gevallen?

De heer SMIT is blij dat op grond van dit statenstuk tot een meer integrale aanpak kan worden gekomen. Leidt dit voor de aanvragers ook tot een snellere afhandeling van aanvragen? Kan men volstaan met één aanspreekpunt binnen het ambtelijk apparaat?

Op pagina 5 van het Programmaplan Land wordt gerept van het ontwikkelen en stimuleren van groen/blauwe diensten en het ontwikkelen van nieuwe diensten. Wanneer zal het college met concrete voorstellen op dit gebied komen?

Gaat het veiligstellen van de intrinsieke bodemwaarden betekenen dat er gestopt wordt met het afgraven van de teeltlaag bij het aanleggen van natuurgebieden?

De heer KUIPER zegt dat zijn fractie het streven naar ontschotting en het werken in een integraal kader van harte ondersteunt. Het probleem is echter wel dat de resultaten van het beleid zo moeilijk kunnen worden gemeten.

Zo'n driekwart jaar geleden heeft de fractie van GroenLinks erop aangedrongen om in beleidsbrieven ook de effecten voor duurzaamheid en energie op te nemen. In het Programmaplan wordt bijvoorbeeld gesproken over het stimuleren van niet-landbouwkundige producten zoals energiewinning uit biomassa. Op deze manier is een heel mooie dwarsverbinding met een andere beleidssector te maken. Hopelijk zal dat conform de gemaakte afspraken ook gebeuren. Spreker kan er al met al mee instemmen dat dit stuk de A-status krijgt.

De heer HORNSTRA zegt dat ook zijn fractie begrippen als ontschotting, integrale aanpak, overzichtelijkheid en duurzaamheid als muziek in de oren klinken. De vraag is natuurlijk wel of de provincie de door haar gestelde doelen ook kan bereiken.

Spreker vraagt zich af hoeveel speelruimte de staten nog hebben. Het lijkt erop dat in financieel opzicht allerlei zaken redelijk dicht zijn getimmerd. Zo wordt op pagina 12 van het Programmaplan de vaarweg Erica-Ter Apel genoemd. In het verleden is echter afgesproken dat over de financiering van deze vaarweg nog zou worden gediscussieerd. Hoeveel ruimte hebben de staten nog bij het bepalen van prioriteiten? In de nota staat dat alles prioriteit heeft. Dus is niet duidelijk wat er nu prioriteit heeft. De reserves zijn voor een groot deel in een grote pot gegaan. Het risico is wel dat daarop dan weer gemakkelijker kan worden bezuinigd, maar daar zijn de staten zelf bij. Het is echter belangrijk dat de staten worden betrokken bij het stellen van prioriteiten. Het kan niet de bedoeling zijn dat de staten alleen achteraf kunnen controleren.

Bij zaken die niet te financieren zijn via de algemene subsidieverordening, is het beter om via cofinanciering mogelijkheden te zoeken. Dan kunnen de staten alsnog meedoen. Dat geeft wellicht ook de nodige speelruimte.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt na te zullen gaan wat er met de door de heer Smidt genoemde subsidies is gebeurd.

De provincie heeft enkele belangrijke doelstellingen geformuleerd voor het landelijk gebied. In dit verband valt te denken aan het waterbeheer, de toeristische ontsluiting, milieu en natuur. Wat dit betreft wordt er al goed samengewerkt met waterschappen en gemeenten. Het beleid wordt zoveel mogelijk bottom-up gestalte gegeven. Burgers krijgen de gelegenheid om mee te praten en dan gaat het ook over dorpsommetjes, de inrichting van de brink e.d. Ook de gemeenten hebben ondertussen een budget voor het platteland vrijgemaakt. Daardoor kan het tempo worden verhoogd. Dat is erg belangrijk. Nog maar kort geleden is gestart met het grote ontkoppelingsproject in Ruinen. De provincie heeft de verantwoordelijkheid om het goed "Europees af te rekenen" en zij wenst daarbij geen risico's te nemen. Er is een paar miljoen naar het waterschap en de gemeenten gegaan die samen de klus moeten klaren. Nog voor oktober 2006 moet er worden afgerekend omdat anders de Europese subsidie wordt gekort. De provincie wordt dus behoorlijk achter de broek gezeten. Daarom moet er snel en efficiënt worden gewerkt.

In elke subsidieregeling staat dat gedeputeerde staten hogere subsidies kunnen verlenen als de aard van het project daartoe aanleiding geeft. Er kan echter nooit meer geld worden uitgegeven dan er voor het programma is uitgetrokken. Er moet natuurlijk wel ruimte zijn om veelbelovende projecten te honoreren. Als er in het kader van een programma extra geld moet worden uitgegeven, legt het college dat natuurlijk eerst aan de staten voor. Er is dus geen sprake van een ongedekte cheque.

De term "eventueel gestelde criteria" in artikel 2 kan inderdaad worden geschrapt nu de criteria in een bijlage bij het Programmaplan Land staan.

Het college heeft diep nagedacht over de vraag hoe de boeren het beste kunnen worden geholpen bij het transitieproces. Een provinciaal kavelruilbureau en een ondernemersprogramma kunnen daarbij goede diensten bewijzen. De provincie gaat daar zo snel mogelijk mee aan de gang.

De heer Baas heeft zijn zorgen uitgesproken. De provincie streeft ernaar om de kansen te benutten en om projecten versneld te realiseren. Tot 2007 kan ook EHS-geld worden ingezet voor landbouwmaatregelen als het maar wordt terugbetaald. Alle landinrichtingsprojecten kunnen goed worden ingevuld en op die manier probeert de provincie naast en achter de boeren te gaan staan.

De heer Wijbenga heeft gevraagd naar de mogelijkheid van een tender bij het verdelen van subsidies. Bij de SGB (Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid) wordt daarvan al gebruik gemaakt. Het proces van bottom-up levert soms heel aardige dingen op en burgers willen liever niet op een nieuwe begroting wachten. In plaats van twee periodes zijn er nu om sneller te kunnen werken. In het kader van Kompas is min of meer sprake van een continue stroom, maar als het geld opraakt, moeten er toch afwegingen worden gemaakt. Het ligt aan de voedende regeling of een tender kan worden toegepast. Het kan dus niet bij alle projecten.

De heer WIJBENGA begrijpt dat, maar meent dat op onderdelen - bijvoorbeeld dorpsomgevingsplannen - een competitie-element kan worden ingebouwd waarbij alleen de beste plannen worden gehonoreerd.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat er uitgerekend over de dorpsomgevingsplannen strikte afspraken zijn gemaakt. Hierover is veel overleg gevoerd. Als er een dorpsomgevingsplan komt, wil het dorp het ook graag uitvoeren. De gemeente is in dit geval meestal nogal terughoudend waardoor er slechts gefaseerd dorpsomgevingsplannen kunnen worden uitgevoerd. Als het ene plan moet wachten op het andere, gaat het heel lang duren.

De heer WIJBENGA vraagt wat de gedeputeerde vindt van het uitgangspunt om het geld te besteden aan de beste plannen, toegespitst op de voorliggende subsidieregeling.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt het in principe met de heer Wijbenga eens te zijn. Het gebeurt ook al op onderdelen - bijvoorbeeld de SGB - maar er zijn ook voedende regelingen die dat niet mogelijk maken.

Er worden geen concrete doelen en acties geformuleerd. De provincie wacht projectaanvragen af en dan wordt beoordeeld in hoeverre zij bijdragen aan het in het Programmaplan geformuleerde beleid. Waar krijgt de provincie voor het minste geld het meeste rendement?

Er wordt inderdaad veel extern bepaald. Daar valt nu eenmaal niet aan te ontkomen nu de provinciale begroting ontoereikend is om te doen wat er nu gebeurt.

De drie noordelijke landbouwgedeputeerden zijn in gesprek met de NLTO. Bij de voorbereiding van het nieuwe Europese programma wordt nadrukkelijk gekeken naar de vraag welke rol de landbouw in het noorden dient te spelen. Het gaat er vooral om dat de projecten bij de boeren vandaan komen en niet van de provincie zelf. Met het waterleidingbedrijf en het waterschap wordt overlegd over de vraag hoe in bepaalde gebieden blauwe diensten kunnen worden gefinancierd waardoor de ondernemers er profijt van kunnen hebben.

De afgelopen tijd is geprobeerd om snel te reageren op projectaanvragen.

De uitspraak dat de intrinsieke bodemwaarde wordt veiliggesteld, betekent niet dat er niet meer wordt afgegraven voor natuurontwikkeling. Er wordt altijd goed gekeken naar het bodemprofiel en ook wordt er archeologisch onderzoek gedaan. Het hangt natuurlijk ook af van de vraag welke soort natuur er wordt gerealiseerd.

Het geld is ontpot en ontschot en er vindt een integrale afweging plaats. Gevraagd is hoe de effecten van het beleid nu kunnen worden gemeten. Spreekster meent dat dit vooral moet gebeuren op projectniveau.

De heer KUIPER dringt erop aan om in ieder geval de gevolgen voor duurzaamheid en energie op te nemen in de beleidsbrief. Dat is nu niet gebeurd.

Mevrouw EDELENBOSCH meent dat in het statenstuk en het programmaplan veel milieu- en natuurdoelen zijn opgenomen.

De vaarweg Erica-Ter Apel past heel goed in het POP. Als blijkt dat er meer geld voor nodig is dan voorzien, zullen de staten uiteraard worden ingelicht. De bestuurders in de stuurgroep Veenkoloniën gaan voor dit project.

De ASV-regels worden, ook met het oog op het voorkomen van extra bureaucratie, niet gehanteerd als de externe financieringsbronnen hun eigen regels hebben.

Het Rijk gaat in de toekomst alleen nog bijdragen aan robuuste ecologische verbindingzones. Via landinrichtingsprojecten en bestuurlijke afspraken zijn in Drenthe enkele van die zones op spoor gezet. Dat is bestaand beleid en dat wordt ook financieel gehonoreerd door de minister. Nu wordt nog gediscussieerd over de vraag wat precies moet worden verstaan onder een bestuurlijk en juridisch akkoord.

Spreekster heeft de indruk dat in het algemeen het al in gang gezette beleid kan worden gecontinueerd.

Zij zegt toe de commissie te informeren over de uitkomsten van het overleg met de minister.

TWEEDE TERMIJN

De heer WIJBENGA herhaalt zijn vragen over het kavelruilbureau en de ecologische verbindingzones. Halverwege en aan het einde van de resterende collegeperiode wordt aan het college verslag uitgebracht over wat er in het kader van het Programmaplan Land is gebeurd. Wellicht dat naar aanleiding daarvan ook nog over de criteria kan worden gediscussieerd.

De heer SMIT stelt vast dat de voorstellen in de eerste plaats van de ondernemers zelf moeten komen en dat de provincie niet het initiatief neemt. De provincie heeft echter ook een eigen beleidsverantwoordelijkheid, bijvoorbeeld op het gebied van duurzame ontwikkeling. Wanneer zullen er concrete voorstellen worden gedaan op het gebied van energiegewassen en biomassa? Over de groen-blauwe diensten - een ingewikkelde materie - zal nog veel moeten worden nagedacht. Er zullen ook financieringscon-

structies voor moeten worden bedacht. De provincie dient hierin initiatief te nemen en het niet van de ondernemers te laten afhangen.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het kavelruilbureau zo snel mogelijk van start zal gaan. Het is niet de bedoeling dat de staten nog een uitgewerkt voorstel, inclusief financieringsparagraaf, hiervoor toegestuurd krijgen. Een en ander wordt geregeld in het kader van het ontschotte en ontpotte budget. Met het waterleidingbedrijf en het waterschap wordt overleg gevoerd over de groen-blauwe diensten om de financiering van bepaalde projecten voor te bereiden. Het initiatief om er gebruik van te maken zal echter van anderen moeten komen. Er kan natuurlijk wel worden gezorgd voor enkele prikkels, zoals in het verleden ook is gedaan door middel van de landbouwprijsvraag. Het is echter niet de bedoeling om de ondernemers bij de arm te nemen.

De VOORZITTER stelt voor het stuk de A-status te geven.

De heer SMIDT wil nog wel graag duidelijkheid over de kortere lijst van op te heffen regelingen.

De heer DE BRUIJN antwoordt desgevraagd dat de budgetten voor de subsidieregelingen recreatie en toerisme en welzijn zijn overgeheveld. In het kader van de afspraken in de nota "Mensen in het middelpunt" moet de welzijnsregeling nog even doorlopen. Zij zal eind dit jaar, begin volgend jaar worden opgeheven. De regeling voor recreatie en toerisme is erg specifiek en ondernemersgericht. Het budget is overgeheveld maar de regeling op zich wordt gehandhaafd. Dat is mogelijk door voor de dekking een beroep te doen op de reserves.

De heer SMIDT vraagt of dit inhoudt dat in het kader van die regelingen meer uitgekeerd kan worden dan nu in de begroting staat.

De heer DE BRUIJN antwoordt ontkennend. Er wordt jaarlijks een subsidieplafond vastgesteld. Voor de welzijnsregeling wordt in 2006 geen subsidieplafond meer vastgesteld waardoor zij komt te vervallen. Dit is een nogal technisch verhaal, maar het gaat erom, onderscheid te maken tussen de financiering en de regeling op zich.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie ermee instemt om het stuk de A-status te geven.

11. Nota provinciale aandachtspunten natuur en milieu 2005-2008 in relatie tot gesubsidieerde instellingen

De heer HORNSTRA herinnert eraan dat bij de bespreking van de Algemene subsidieverordening (ASV) statenbreed een motie is aangenomen om de voorgestelde bezuinigingen op te schorten en nader overleg te voeren.

De heer SMIDT wijst erop dat zijn fractie de motie heeft gesteund omdat het overleg niet goed was verlopen en niet omdat zij een bepaald oordeel had over de waarde van de groene instellingen.

De heer HORNSTRA beaamt dat. Er was een bedrag vastgesteld zonder dat er enig overleg over was gevoerd. Bovendien was de bezuiniging procentueel een stuk hoger dan bij andere instellingen. Dat was voor de PvdA aanleiding om een motie in te dienen die vervolgens statenbreed werd ondersteund. Daarna is er opnieuw overleg gevoerd en het resultaat daarvan ligt nu op tafel.

De organisaties hebben zich niet uitgelaten over de nota, dus wat betreft zou je kunnen zeggen dat de discussie kan worden gesloten. Toch wil spreker nog enkele vragen stellen en opmerkingen maken. Klopt zijn indruk dat de organisaties kunnen leven met de voorgestelde bezuinigingen? Hoe verhoudt het fenomeen "preferente instellingen" zich met de beoogde marktwerking en het uitbrengen van offertes? Denkt de gedeputeerde dat er door deze werkwijze meer geld zal binnenkomen? De belangrijkste

vraag is of de doelen die de provincie via de groene instellingen wil bereiken sneller en efficiënter worden gerealiseerd. Het gevaar van extra bureaucratie is niet ondenkbeeldig.

Qua financiën is er voor de periode na 2008 niets ingevuld. Dan zal opnieuw kunnen worden gediscussieerd over nut en noodzaak van de instellingen. Wat over de financiering in de Voorjaarsnota staat, is niet gemakkelijk te begrijpen. Klopt het dat de oorspronkelijke bedragen er nog in staan om boekhoudkundige redenen? Kan de gedeputeerde in deze vergadering garanderen dat de helft van de oorspronkelijke bezuinigingen van de baan is?

De heer KUIPER merkt op dat de programmalijnen zijn bedoeld om de provinciale doelen beter te kunnen uitvoeren. Dat is goed te begrijpen. Die programmalijnen hebben echter ook betrekking op gevraagd en ongevraagd advies geven, zoals vermeld in de subsidieregelingen voor de groene instellingen. Als de provincie verschillende organisaties dezelfde vraag voorlegt, kan er een zekere mate van concurrentie ontstaan. De ene instelling zal proberen een aanbod te doen dat beter in de provinciale doelstellingen past dan het aanbod van een andere instelling. Dat is ook gebeurd bij het project Drenthe 2030 plus. De hoeveelheid tijd en geld die door de diverse instellingen moeten worden gestopt in het opstellen van offertes mag niet worden onderschat. Bij het geven van ongevraagde adviezen is dat probleem minder groot.

De heer BEUMERS vindt het erg belangrijk dat de preferente instellingen worden afgerekend op hun prestaties. De in het geding zijnde bedragen liegen er niet om. Hoeveel mensen van die instellingen zijn in dienst bij de provincie en zijn hun salarissen verwerkt in de subsidieregeling?

De heer POPKEN kan instemmen met de geformuleerde provinciale aandachtspunten. Helaas worden de instellingen die het moeten uitvoeren geconfronteerd met kortingen. Drie organisaties hebben te kennen gegeven ermee te kunnen leven. Welke organisaties kunnen dat niet? Gelukkig is de pijn enigszins verzacht. Spreker kan al met al instemmen met het statenstuk.

De heer C.D. de JONG meent dat gesproken kan worden van een relatief lichte ombuiging gezien de substantiële bedragen die de groene instellingen krijgen. Op deze manier worden ze scherp gehouden. Een gewaarschuwde instelling telt voor twee. Zal de ASV, die vrij strak is geformuleerd, voluit worden toegepast op alle subsidies aan deze instellingen? Spreker zegt hierover de nodige twijfels te hebben.

De heer SMIT constateert dat er van de groene instellingen prestaties worden verwacht op het gebied van natuur, milieu en landschap. Cultuurhistorie wordt daarbij niet genoemd terwijl "Het Drentse Landschap" (HDL) zich wel inzet voor het behoud van het Drentse culturele erfgoed. Krijgt deze stichting voldoende geld om haar belangrijke taak naar behoren te vervullen? HDL krijgt een beheersvergoeding van €20,- per ha. Dat bedrag is al jarenlang hetzelfde. Ligt het niet voor de hand, dit bedrag te indexeren zodat de reële waarde van deze vergoeding op peil blijft? Spreker heeft het signaal gekregen dat de organisaties erg veel tijd kwijt zijn met het invullen van allerlei formulieren. Het spreekt vanzelf dat de provincie de instellingen goed wil volgen, maar voorkomen moet worden dat er te veel tijd wordt besteed aan bureaucratische handelingen.

De heer SMIDT zegt de aanbevelingen van Berenschot van 2002 nog maar eens naast de nota te hebben gelegd. Het ging met name om de overgang van aanbod- naar vraaggestuurd. Wat betreft de personele verplichtingen krijgt de desbetreffende aanbeveling wellicht volgend jaar vorm. Dat ging bij de muskusrattenvangers overigens sneller.

Ondertussen is de ASV aangepast. Berenschot beveelt verder aan dat de instellingen ook inzicht geven in niet door de provincie gevraagde activiteiten. Is daarin nu ook voorzien?

De oude subsidieverordening was zeer tijdrovend en de vraag is nu of daarin substantieel verbetering is gekomen. In sprekers fractie is wel eens gedacht aan een verkeerslichtensysteem. Organisaties die hun systematiek op orde hebben en ook al uit anderen hoofde verantwoording moeten afleggen, zouden minder streng kunnen worden gecontroleerd.

De heer HORNSTRA vraagt of de heer Smidt met een voorstel op dit punt komt.

De heer SMIDT antwoordt dat hij eerst het antwoord van het college wil horen.

De vier preferente instellingen streven min of meer dezelfde doelstellingen na. Berenschot meldde dat het absorptievermogen van de markt voor HDL zijn grenzen heeft. Er waren verder gemeenten die liever voor hun eigen organisatie kozen in plaats van Landschapsbeheer Drenthe. Bovendien stelde Berenschot terecht de vraag of het onderhoud van het landschap, dat vooral gemeentelijk beleid is, op deze manier niet op verkapte wijze door de provincie werd gesubsidieerd.

De heer HORNSTRA zegt dat hier een bepaalde filosofie achterzit die door hem wordt gedeeld.

De heer SMIDT meent dat de verantwoordelijkhedenverdeling helder moet zijn. Als Landschapsbeheer Drenthe zich bezighoudt met de inrichting van erven van particulieren, werkt dat op z'n minst marktversturend. Hoveniersbedrijven zouden dat werk immers ook kunnen doen.

Het volgen van drie instellingen kost de provincie minder tijd dan het volgen van vier instellingen. Ook omdat er sprake is van overlap in taken, geeft spreker in overweging om terug te gaan tot drie instellingen. Dat is heel goed mogelijk met behoud van de huidige taken. Uitvoerende taken van Landschapsbeheer Drenthe zouden naar HDL kunnen overgaan terwijl de educatieve taken zouden kunnen worden waargenomen door de MFD en het IVN.

De heer HORNSTRA heeft altijd de indruk gehad dat de heer Smidt pas na diep nadenken met voorstellen komt. Die indruk heeft hij echter nu niet.

De heer SMIDT antwoordt dat hij zich baseert op het rapport-Berenschot. Daarin worden nogal wat vraagtekens gezet bij de taken van Landschapsbeheer Drenthe. Hij geeft nu in overweging om op basis van efficiencyargumenten na te gaan of volstaan kan worden met drie organisaties.

Mevrouw WESTERKAMP vindt dat er dan eerst een provinciaal beheerprogramma moet komen waarop instellingen dan kunnen inschrijven. Dat was ook de achterliggende gedachte van Berenschot en de nieuwe subsidieregeling.

De heer HORNSTRA voegt hieraan toe dat er tot op heden vier preferente instellingen zijn en daar kan hij zich in vinden. De staten bepalen hun eigen agenda en tot op heden is er nog geen discussie gevoerd over de vraag of er minder preferente instellingen moeten komen.

De heer WIJBENGA vraagt of de heer Smidt met een concreet voorstel komt.

De heer SMIDT antwoordt dat hij graag het oordeel van het college hoort. Hij wil dat de geformuleerde doelen efficiënt en met zo min mogelijk geld worden gerealiseerd. Daarin past zijn vraag aan het college.

Mevrouw WESTERKAMP zegt dat deze eerste aanzet tot een andere subsidiesystematiek en ook het overleg met de instellingen stappen zijn in de goede richting. Toch wil zij enkele kanttekeningen plaatsen.

De te verrichten prestaties zijn nogal vrijblijvend en ruim gedefinieerd. Het is van het ene uiterste in het andere: eerst bezuinigingen opleggen en vervolgens nogal vrijblijvende prestatieafspraken formuleren. Waarom heeft het college voor de bezuinigingen zo'n lange looptijd genomen? Berenschot doet de aanbeveling om prestatieafspraken te maken. Verder zouden de instellingen verantwoording moeten afleggen en hun diensten zichtbaar moeten maken. Waarom heeft het college niet gekozen voor een concretere omschrijving?

Spreekster staat positief tegenover een verzelfstandiging van HDL. Wanneer zal dit proces kunnen worden afgerond?

De ASV wil meer inhoud geven aan het begrip "marktwerking". Denkt het college dat te kunnen realiseren op basis van deze nota die alleen maar uitgaat van preferente instellingen?

Kan de gedeputeerde toelichten waarom de Weidevogelbescherming niet wordt genoemd op pagina 14, maar wel in de budgetten op pagina 15? In statenstuk 2005-84 wordt uitvoering gegeven aan het amendement dat ertoe strekt om subsidie toe te kennen. Krijgt deze organisatie dan toch nog een waarderingssubsidie?

De heer HEETEBRIJ sluit zich aan bij de vragen die door de heer Hornstra zijn gesteld. Spreker kan instemmen met de nota. Op pagina 14 schrijft het college dat het wil intensiveren op het behalen van specifieke doelen en dat de instellingen daarom een korting wordt opgelegd. Wat is hier precies het oorzakelijk verband?

Mevrouw EDELENBOSCH merkt allereerst op dat de provincie meer flexibel wil zijn bij het besteden van haar budgetten. Wellicht verdient de door de heer Heetebrij bedoelde zinsnede enige aanpassing om dat beter duidelijk te maken. Het college had nogal grote ambities, maar de staten hebben het teruggedrukt naar de onderhandelingstafel omdat zij vonden dat de bezuinigingen op niets waren gebaseerd, dat wil zeggen dat er geen argumenten werden genoemd. Er zijn vervolgens goede gesprekken gevoerd en het resultaat daarvan is de nota die nu voorligt.

Als de heer Hornstra wil weten of de instellingen ermee kunnen leven, zou hij dat aan de instellingen zelf moeten vragen. Wellicht dat het hier en daar wat knijpt maar spreekster is ervan overtuigd dat de door de provincie wenselijk geachte taken niet in de knel hoeven te komen. In die zin is er geen sprake van een bezuiniging, maar van een efficiencykorting. Als de instellingen goed opereren, kunnen ze méér gaan doen door middel van de programmalijnen. Als er straks een energienota voorligt, kunnen bijvoorbeeld de MFD of het IVN Consulentschap daarin aanleiding zien om bepaalde activiteiten op te pakken. Dat ziet de provincie graag.

De ASV zal het eerste jaar nog niet tot op de komma kunnen worden toegepast. Met de accounthouders wordt momenteel overlegd over vorm en inhoud van het contract. Getracht wordt om voor het komende jaar tot prestatie-afspraken te komen. Men is op basis van het rapport-Berenschot die weg al opgegaan, maar er kan nog het een en ander worden verbeterd. De heer Smidt heeft zich voornamelijk gebaseerd op dat rapport, maar bedacht moet worden dat de provincie daarin enige nuanceringen heeft aangebracht.

Als de heer Hornstra in 2008 nog statenlid is, kan hij samen met zijn collega's zich weer buigen over de subsidiesystematiek.

Het vragen van adviezen aan meerdere instellingen leidt tot concurrentie. Daar is niets op tegen. Het college weet overigens heel goed welke vragen aan welke instellingen moeten worden voorgelegd. Voorts moeten worden bedacht dat de vier preferente instellingen erg goed hun activiteiten coördineren en dat er erg weinig dubbel wordt gedaan.

De heer KUIPER vindt dat het college een keuze moet maken: kiezen voor concurrentie of advies vragen aan een preferente instelling. Beide kan niet. Hij wijst er nogmaals op dat het reageren op een vraag van de provincie altijd tijd en geld kost.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat het college hiermee in het gemeen overleg voorzichtig zal omgaan. De contacten tussen instellingen en provincies zullen wat meer worden gestroomlijnd in die zin dat er iets afstandelijker en zakelijker met elkaar wordt omgegaan. Niet alle provinciale vragen hoeven breed te worden uitgezet.

Er is sprake van een goede afstemming van taken tussen de preferente instellingen. Als alles goed gaat werken, gaat de term "preferente instelling" op den duur waarschijnlijk uit het provinciale vocabulaire verdwijnen.

In antwoord op de vraag van de heer Popken welke instelling niet met de bezuiniging kan leven, wijst spreekster op de verzelfstandiging - de ontvlechting - van HDL.

Aan het adres van de heer De Jong merkt zij op dat een taakstelling van 7% voor een instelling die naar aanleiding van het rapport-Berenschot al behoorlijk op de huid is gezeten, een niet geringe opdracht is. Dat moet echter haalbaar zijn zonder dat er sprake is van resultaatsverlies.

In de taakomschrijving wordt het cultuurhistorisch erfgoed wel genoemd, maar niet bij de opsomming van de taken in de samenvatting. Misschien is het goed om daar nog even naar te kijken. Het is natuurlijk de vraag of het een uitputtende opsomming moet zijn.

De heer SMIDT gaat ervan uit dat de instellingen niet voor alle opdrachten preferent hoeven te zijn.

Mevrouw EDELENBOSCH is het daarmee eens.

De heer SMIDT meent dat de taak van het bewaken en onderhouden van het cultuurhistorisch erfgoed niet per se door een preferente instelling hoeft te worden verricht.

De heer SMIT heeft gezegd dat het een structurele en omvangrijke taak van is. Dat hoeft niet in te houden dat alles op dit gebied bij deze instelling terecht moet komen.

De heer SMIDT herinnert nog aan de aanbeveling van Berenschot dat de instellingen ook ander werk zouden moeten gaan verrichten.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat de provincie zelf HDL heeft verzocht het beheer van de hunebedden over te nemen en een aantal zaken in de relatie tussen cultuurhistorie en natuur/landschap op te pakken. Dat valt te beschouwen als een structurele taak. Daarnaast kan er nog altijd "werk" worden gezocht op de markt.

De indexering van de vergoeding aan HDL lijkt spreekster nu niet aan de orde, ook al heeft de heer Smit hierover een terechte opmerking gemaakt. Het college is niet voornemens op dit punt initiatieven te ondernemen.

De eerstkomende tijd moet worden beschouwd als een oefenperiode die ertoe moet leiden dat op een adequate en efficiënte manier met de instellingen wordt omgegaan. Het is inderdaad van belang dat men niet te veel tijd hoeft te besteden aan administratief werk. Spreekster houdt zich aanbevolen voor elk goed idee op dit punt.

Niet door de provincie gevraagde activiteiten kunnen worden beschouwd als een zijspoor. Het gaat erom welke taken de instellingen verrichten voor de door de provincie verstrekte subsidie.

De heer SMIDT vindt het advies op dit punt van Berenschot een beetje strijdig: enerzijds een meer afstandelijke en zakelijke benadering en anderzijds toch ook meekijken met de rest van de activiteiten van de instellingen. Hoe gaat het college opereren?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het college niet van zins is om mee te kijken. Er ligt nu een nieuwe ASV voor op basis waarvan contracten worden gesloten met instellingen die vervolgens worden afgerekend op het bereiken van hun doelen. Als over twee jaar blijkt dat het niet goed werkt, kan het systeem altijd nog worden aangepast.

De heer SMIDT merkt ter voorkoming van eventuele misverstanden op dat zijn fractie groot voorstander is van het aannemersmodel.

Mevrouw EDELENBOSCH vindt dat de heer Smidt al te gemakkelijk zegt dat de taken van Landschapsbeheer Drenthe kunnen worden overgeheveld naar andere instellingen. Landschapsbeheer verricht veel uitvoeringstaken voor HDL en gemeenten en particulieren. Zij ziet geen enkele reden om het bestaansrecht van een van de vier preferente instellingen ter discussie te stellen. Nu er een taakstelling is van 7% is het nog veel meer: schoenmaker, houd je bij je leest.

Aan het adres van mevrouw Westerkamp merkt spreekster op dat een traject tot 2008 niet als een "lange looptijd" kan worden betiteld. Met ingang van volgend jaar krijgen de instellingen de bezuinigingen opgelegd; in het oorspronkelijke voorstel was het bedrag groter maar was er sprake van een fasering. Naast de Weidevogelbescherming zijn er vrijwilligers bezig met weidevogelbescherming die een "paar euro's" krijgen. Weidevogelbescherming krijgt dus niet twee keer subsidie.

Van de werknemers bij de instellingen is niemand in dienst van de provincie. Voor HDL ligt dat iets anders, maar daar is een ontvlechtingstraject aan de orde.

De heer Hornstra heeft hetgeen in de Voorjaarsnota over de financiering wordt vermeld goed begrepen.

TWEEDE TERMIJN

De heer SMIDT vindt dat Landschapsbeheer Drenthe de zwakke broeder is in het rijtje preferente instellingen. Op landelijk niveau zijn er de giganten Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten en het is erg belangrijk om in het kleine Drenthe een instelling met een zekere body te hebben. Als op den duur wordt afgestapt van het fenomeen "preferente instellingen" is het beter om al van tevoren na te gaan of de zwakkere broeder niet moet worden geïntegreerd in andere instellingen.

Mevrouw WESTERKAMP herhaalt haar vraag naar de verzelfstandiging van HDL.

De heer SMIT herhaalt zijn vraag of HDL voldoende fondsen heeft om zijn taken op het gebied van behoud van cultuurhistorie uit te voeren. Hij heeft de indruk dat die taken alleen maar groter worden. Het lijkt hem dat er concrete afspraken moeten worden gemaakt over het terugdringen van de bureaucratiekosten.

Ten slotte vindt hij dat er serieus gekeken moet worden naar de indexering van de beheersvergoeding van €20,- per ha. Als dat niet gebeurt, kan niet meer worden gesproken van een realistische vergoeding. Afhankelijk van het antwoord van de gedeputeerde zal zijn fractie met een voorstel komen.

De heer C.D. de JONG vindt dat de gedeputeerde nu doet voorkomen dat zij het heel erg vindt dat er omgebogen wordt, terwijl het college aanvankelijk had voorgesteld het dubbele te bezuinigen! In de Voorjaarsnota staat nota bene dat de bezuinigingen nodig zijn om de instellingen te prikkelen.

Kan de gedeputeerde toezeggen dat de ASV strikt zal worden toegepast voor de preferente instellingen? Zullen de prestatiecontracten als basis de ASV hebben? Spreker heeft de indruk dat de afrekenbaarheid en het halen van doelen steeds weer ter discussie wordt gesteld.

Mevrouw EDELENBOSCH herhaalt dat de ASV onverkort wordt toegepast op de prestatiecontracten. De provincie is hier strikt in.

Hopelijk zal eind dit jaar de verzelfstandiging van HDL zijn afgerond. Mevrouw Westerkamp zal er begrip voor hebben dat de provincie dit proces op een zorgvuldige manier wil afronden.

Op een congres ter gelegenheid van 100 jaar Natuurmonumenten hebben minister en anderen gesteld dat de landelijke en provinciale organisaties op het gebied van landschapsbeheer nog steeds bestaansrecht hebben. Er is dus geen reden om bang te zijn voor de grote landelijke organisaties.

Spreekster is niet voornemens om de taken van Landschapsbeheer Drenthe onder te brengen bij andere instellingen. Verder is het niet de bedoeling om de beheersvergoeding van €20,- per ha te verhogen. Het is niet doenlijk om afspraken te maken over het verminderen van bureaucratiekosten zolang die kosten nog niet helder in beeld zijn. Het spreekt vanzelf dat de provincie zeker in de overgangsfase alert is op dit punt.

Als de taken van HDL worden uitgebreid, zal er meer geld – uit het provinciale budget of extern -- op tafel moeten komen. Spreekster vermoedt dat HDL onvoldoende budget heeft om een uitbreiding van zijn taken te kunnen financieren.

De VOORZITTER merkt op dat dit een nota ter kennisname is. De commissie zal bij de behandeling van de Voorjaarsnota en de begroting erop moeten toezien dat het toegezegde beleid wordt gerealiseerd.

(De heren Sluiter en Smit verlaten de vergadering)

De vergadering wordt van 12.25 tot 12.45 uur geschorst.

12. Statenstuk 2005-185; Jaarstukken 2004

De VOORZITTER deelt mee dat hierbij de volgende hoofdstukken aan de orde zijn: Waterhuishouding (4.0); Milieu Algemeen (5.0) en de hoofdstukken Bodem (5.1) en Vergunningverlening en handhaving milieubeheer (5.2); Landelijk gebied (6.0) en de hoofdstukken Natuur (6.1) en Plattelandsbeleid (6.2) en ten slotte Landbouw (7.2). Hij stelt voor al deze onderwerpen tegelijk te behandelen.

De heer BOSSINA zegt onder verwijzing naar pagina 72 dat de provincie periodiek aan het Rijk zal rapporteren over de luchtkwaliteit. Er staat echter ook dat in 2004 niet is gerapporteerd. Waarom is dat niet gebeurd? Er was toch wel het nodige aan de hand, bijvoorbeeld de overschrijdingen van de fijnstofnormen bij Meppel, Emmen en Hoogeveen.

De heer WIJBENGA vraagt waarom er nog geen bedrijven zijn verplaatst. Hij wil graag dat hier wat schot in komt.

De heer BAAS vraagt naar het bestuurlijk traject voor de projectgroep GGOR (Gewenste Grond- en Oppervlaktewaterregiem). De gebiedsgerichte uitwerking gaat langer duren dan verwacht. Hoe is de stand van zaken op dit moment?

Natuur- en milieueducatie heeft bij de gemeenten geen prioriteit (pagina 86). Welke stimuleringsmogelijkheden heeft de provincie?

Voor het overige gaat spreker akkoord met de jaarstukken.

De heer KUIPER is tevreden over de wijze van verslaglegging.

Op het gebied van de waterhuishouding is er een relatie tussen kwaliteit en kwantiteit. Hij mist die relatie in de jaarstukken. Niet alle regio's gaan hier op dezelfde wijze mee om en dat valt toevallig samen in de provincie Drenthe. Welke sturingsmogelijkheden ziet het college om een integrale aanpak te stimuleren?

De heer BEUMERS is er geen voorstander van om geld over te hevelen van 2004 naar 2005. Hij meent dat ook de accountant heeft geadviseerd om die gelden te verwerken in de begroting 2004.

Inhoudelijk heeft hij geen commentaar op de jaarstukken, want het is al een gelopen race.

Mevrouw VAN DE VIJVER verwijst naar de volgende passage in de inleiding: "In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd is die effecten te verwezenlijken". Dat wordt dan gedaan aan de hand van een drietal vragen, maar die vragen zijn niet altijd expliciet terug te vinden in de overzichten per programma. In de missie staat wat de provincie wilde bereiken en in de beleidsvoornemens wat zij daarvoor wilde doen. Wat het mocht kosten en wat het heeft gekost staat keurig in allerlei staatjes. In de brief met antwoorden van 20 mei jl. staat iets over het formuleren van concrete beleidsvoornemens voor 2006 in termen van afspraken die het college met de staten wil maken. Mag ervan worden uitgegaan dat die beleidsvoornemens aan de staten zullen worden voorgelegd? Spreekster heeft overigens waardering voor de overzichtelijke vorm waarin de provinciale verslaglegging is gegoten.

De verschillen tussen begroot en gerealiseerd in de sfeer van programmakosten worden niet altijd verklaard. Als het gaat om apparaatskosten worden die verschillen zelden verklaard. Als er al een verklaring wordt gegeven, is het in de sfeer van: er was meer of minder werk. Dat zou even moeten worden toegelicht. Spreekster noemt als voorbeeld doelstelling 34004 (pagina 45). Daar wordt wel melding gemaakt van de toename van de verplichtingen uit het Nationaal bestuursakkoord water die noopt tot de inzet van extra middelen. Niet duidelijk is of dat de oorzaak is van de overschrijding van de begroting

van apparaatskosten met ruim € 76.000,--. De totale overzichten per programma zien er overigens heel netjes uit.

Spreekster zegt haar opmerkingen over energie en duurzaamheid op te sparen tot de behandeling van de Energienota, die kennelijk niet in juni maar in september aan de orde zal komen.

Op pagina 71 wordt een overschrijding van de fijnstofnormen langs enkele drukke wegen in Emmen, Meppel en Hogeveen geconstateerd. Daar blijft het dan bij. Wat wordt er met die uitspraak gedaan? Bij doelstelling 35402 (saneringsprogramma industrielawaai) wordt een tekort geboekt van ruim € 1,5 miljoen dat sterk doorwerkt in het saldo van het totale programma, terwijl in de Beleidsontwikkeling vergunningverlening een aanzienlijk positief saldo is gerealiseerd. De oorzaak is gelegen in verschoven prioriteiten en ziekte.

In 2004 is een aanvraag voor één beton- en metselzandwinning in Zuidwest-Drenthe in behandeling genomen (pagina 83). Hoe is de stand van zaken van deze procedure?

Op pagina 86 wordt gewag gemaakt van een tiental projecten in het kader van Leren voor Duurzaamheid, maar tegelijkertijd wordt geconstateerd dat natuur- en milieueducatiebeleid buiten de scholennetwerken om niet van de grond komt. Wat is hiervan de reden? Schuiven provincie en gemeenten elkaar de zwarte piet toe?

De heer SMIDT wijst op pagina 92 waar staat dat de implementatie in het provinciaal beleid van de nieuwe Natuurbeschermingswet in een nota wordt vastgelegd. Ook wordt vermeld wat de provincie kan doen naast het zelf financieren van verwerving. Kan de gedeputeerde uitleggen dat het beleid als gevolg van de nieuwe Natuurbeschermingswet gepaard moet gaan met grondverwerving? Er is in totaal voor een bedrag van ongeveer € 9,5 miljoen grond verworven. Dit is inclusief de voorfinanciering EHS. Daarnaast is voor een bedrag van ongeveer € 2 miljoen aan bijdragen gekregen in het kader van POP- en ICES-gelden. Er is dus voor € 11,5 miljoen 258 ha. aan EHS-gronden gekocht. Spreker heeft vervolgens een deling gemaakt en dat is voor hem aanleiding om de vraag te stellen of de gedeputeerde € 45.000,-- per ha ook niet erg veel vindt.

Mevrouw KLIP moet het antwoord op de vraag waarom er in 2004 niet is gerapporteerd aan het ministerie van VROM over de luchtkwaliteit schuldig blijven. Zij zegt toe met een schriftelijk antwoord te komen. De heer Baas vroeg naar het GGOR. Het meetnetwerk is niet fijnmazig genoeg om voldoende gegevens boven water te krijgen. Daaraan wordt gewerkt. Het modelinstrumentarium is nog niet gerealiseerd, maar vorige week is het monitoringsysteem - hierbij moet in noordelijk verband worden samengewerkt - in het college aan de orde geweest. Noord-Nederland loopt op dit punt redelijk voorop, ook al gaat het trager dan verwacht.

In toenemende mate zal sprake zijn in de stukken van een integrale benadering van kwaliteit en kwantiteit van water. Er is hier sprake van een groeiproces.

De heer KUIPER heeft al vele malen gepleit voor een meer integrale benadering. De voorganger van de gedeputeerde heeft dat ook steeds toegezegd, maar nog steeds komt het spijtig genoeg niet naar voren in de teksten.

Mevrouw KLIP belooft haar best te zullen doen, maar dan wel in het besef dat de waterschappen andere verantwoordelijkheden hebben dan de provincie. Daartussen moet wel onderscheid worden gemaakt. Dat de Energienota niet in juni maar in september zal worden behandeld, heeft te maken met de portefeuillewisseling. Ambtelijk heeft men zich aan het tijdpad gehouden. Het voordeel van uitstel is dat alle opmerkingen kunnen worden meegenomen in de definitieve versie.

Spreekster zegt toe de vragen over de tekorten bij de uitvoering saneringsprogramma industrielawaai schriftelijk te zullen beantwoorden.

Mevrouw EDELENBOSCH merkt op dat ten behoeve van de verplaatsingsregeling agrarische bedrijven eenmalig € 1 miljoen extra is gestort en dat er in het budget Vitaal Platteland ook een budget is geparkeerd. Via de Voorjaarsnota is duidelijk geworden dat het budget binnen het ontschotte potje voor een

deel wordt gebruikt ter realisering van de afspraken met de minister over de landbouwdoelen. Spreekster kan niet zeggen hoe het staat met de besteding van de € 1 miljoen omdat dit via de DLG en het Groenfonds loopt. Dat wordt meegenomen in de onderhandelingen over het gebiedsgericht beleid. De regeling met het Groenfonds is pas eind 2004 tot stand gekomen.

Buiten scholennetwerken komt er weinig van de grond als het gaat om het Leren voor Duurzaamheid. Het betreft hier een gemeentelijke taak en de gemeenten zitten op dit moment slecht in de slappe was. Als natuur- en milieueducatie via de scholennetwerken ook in gevaar komt, dient de provincie haar verantwoordelijkheid te nemen. Spreekster vindt dit erg belangrijk, al was het maar omdat erg veel leerkrachten enthousiast meedoen aan die scholennetwerken. Er is één gemeente - te weten Westerveld - die geen scholennetwerk meer heeft; deze gemeente doet er helemaal niets meer aan, maar dan is het niet de provincie die deze taak helemaal overneemt. Hoogeveen heeft vergeefs geprobeerd een eigen duurzaamheidscentrum op te richten en heeft zich alsnog bij het scholennetwerk aangesloten.

In antwoord op de vraag naar de ontgrondingenvergunning in Zuidwest-Drenthe merkt spreekster op dat de gemeenteraad van De Wolden enige weken heeft besloten, het bestemmingsplan aan te passen. Spreekster begrijpt, lezende de tekst op pagina 92, de vraag van de heer Smidt. De provincie is naarstig op zoek naar externe financiering van groenontwikkeling, maar dat heeft op zich niets van doen met aankopen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Aan dat laatste zijn wel kosten verbonden. De provincie gaat immers voorlopig het loket voor haar rekening nemen en heeft drie jaar de tijd om beheerplannen te maken voor diverse gebieden.

De heer SMIDT zegt dat de provincie daar geld voor krijgt.

Mevrouw EDELENBOSCH veronderstelt dat de heer Smidt weet hoe het Rijk op dit punt opereert. Zij zegt toe hierop schriftelijk terug te zullen komen.

€ 45.000,- per ha EHS-grond is inderdaad erg veel. Er zitten overigens nogal wat aspecten vast aan grondaankoop, bijvoorbeeld als het gebeurt in het kader van kavelruil. Bijkomende kosten en de rente van de voorfinanciering worden verdisconteerd in de hectarekosten.

De heer SMIDT vindt het EHS-beleid op deze manier wel erg duur worden.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat bij het realiseren van de EHS niet alleen gaat om een vergoeding aan de boeren. Er zijn nogal wat additionele kosten. In de kosten van wegeaanleg moeten voortaan ook allerlei flora- en faunavoorzieningen worden verdisconteerd.

De heer SMIDT zou het op prijs stellen als een en ander op papier werd gezet.

TWEEDE TERMIJN

De heer S. de JONG trekt uit de tekst op pagina 72 de conclusie dat hoge achtergrondconcentraties de oorzaak waren van overschrijding van de norm voor fijnstof langs enkele drukke wegen in Emmen, Meppel en Hoogeveen. Dat kan het antwoord zijn op vragen hierover van de heer Bossina en mevrouw Van de Vijver. Bovendien staat er op dezelfde pagina dat er in 2004 geen overschrijdingen van risiconormen zijn geweest. Er hoefde dus ook niet te worden gerapporteerd.

Het is jammer dat de Energienota pas in september verschijnt. Kan de gedeputeerde al een klein tipje van de sluier oplichten als het gaat om windenergie?

De VOORZITTER meent dat dit laatste punt beter aan de orde kan worden gesteld bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

Mevrouw KLIP antwoordt dat over 2003 in overleg met het ministerie van VROM niet is gerapporteerd over het Besluit luchtkwaliteit. In Drenthe was geen sprake van specifieke knelpunten waarop provincie

of gemeenten direct invloed zouden kunnen uitoefenen. Over 2004 zal nog gerapporteerd worden. Het ministerie zal met een reactie komen op het rapport.

Mevrouw EDELENBOSCH merkt nog op dat de verwervingskosten van EHS-hectares lager zijn dan de heer Smidt veronderstelt. Zij zegt toe een en ander op een inzichtelijke wijze op papier te zetten.

13. Statenstuk 2005-187; Jaarstukken 2004

Inspreekrecht

De heer LEEVER spreekt in namens Groenraedt (zie bijlage 2).

De heer HUNZE (agrarisch ondernemer te Beilen) spreekt de volgende tekst uit:

"Enkele weken geleden las ik in een bekende noordelijke krant een artikel van een landschapsarchitect uit Rotterdam. Helaas ben ik niet meer in het bezit van het artikel en ontbrak het mij aan de tijd om het nog weer even na te zoeken, maar de kern van dat verhaal was dat er in het Drents-Groningse gebied meer natuur moet komen waar wolven en het liefst ook beren weer hun toevlucht zouden kunnen zoeken. Als agrarische ondernemer met opgroeiende en studerende kinderen maak ik mij hier zorgen over. Niet omdat ik geen voorstander ben van natuur en recreatie maar omdat ik als ondernemer weet dat er economische activiteiten moeten zijn om geld uit de markt te halen. Daarom ben ik met andere agrarische ondernemers bezig vorm en inhoud te geven aan een windpark ten noorden van Beilen. Het zal onze bedrijven een impuls geven als wij met windenergie aan de slag kunnen. Om in de agrarische sector overeind te blijven, is schaalvergroting een alternatief, maar door wet- en regelgeving heeft dit zijn beperkingen. Door middel van windenergie kunnen wij blijven voortbestaan, niet alleen onze bedrijven maar ook onze plattelandsgemeenschap. Als ondernemers zien wij mogelijkheden om de gemeenschap er positief bij te betrekken. Ik zou zeggen: van "nimby" naar "pimby", oftewel van "not in my backyard" naar "please in my backyard".

Ik lees regelmatig dat het Noorden achterblijft. Of dat terecht wordt gezegd, weet ik niet. Wel weet ik dat de ontwikkeling van windenergie verder gaat. Het kan ons helpen om onze bedrijven te ontwikkelen en zodoende economische activiteiten in het Noorden mogelijk te maken en te houden. Ik hoop van harte dat de commissie niet te veel beren op de weg ziet en windenergie een kans wil geven in haar besluitvorming. Ook hoop ik dat de provincie de taakstelling van 15 MW loslaat en meer ruimte zal creëren voor windenergie. Wij als agrarische ondernemers zijn er klaar voor."

De heer HORNSTRA stelt vast dat er tijdens de algemene beschouwingen veel lovende woorden zijn gesproken over de Voorjaarsnota. Het lijkt erop of alle partijen mee willen doen aan de coalitie. Als dat zou leiden tot heel veel goede voorstellen, is dat natuurlijk prachtig. Succes heeft vele vaders.

De heer WIJBENGA zegt dat de heer Hornstra de CDA-fractie ambities aanmeet die er echt niet zijn.

De heer HORNSTRA vervolgt zijn betoog met enkele opmerkingen over windenergie. Bij de behandeling van het POP heeft de PvdA-fractie een motie opgesteld waarin het college werd gevraagd om voor 1 januari 2006 met een plan van aanpak te komen voor een park bij Coevorden. Het lijkt erop dat dat plan van aanpak er komt. In de motie stond ook dat de discussie over het halen van de taakstelling van 15 MW nog niet gesloten is en dat het eventueel iets meer kan zijn. Het lijkt spreker dat bij de discussie over de CO₂-normen ook het aspect van windenergie moet worden betrokken. Er moet uiteraard zorgvuldig worden omgegaan met het natuurlijk en cultuurhistorische landschap. Niet alle plekken zijn geschikt voor windmolenparken, maar zijn fractie gaat de discussie over alternatieve energie niet uit de weg. De uitspraak van minister Brinkhorst dat van het Rijk geen subsidies voor de ontwikkeling van windenergieprojecten meer zijn te verwachten, geeft overigens te denken. Gelukkig willen ook andere fracties in de staten de discussie aangaan over windenergie. Dat Groenraedt er als de kippen bij is om haar mening te laten horen, is begrijpelijk, maar het is niet sprekers bedoeling om inhoudelijk te reage-

ren op die mening of op het initiatief van de heer Hunze uit Beilen. Die inhoudelijke discussie kan beter worden gevoerd als de Energienota op de agenda staat.

Spreker dankt het college voor de snelle reactie van het college in de vorm van een budget van € 200.000,- voor een onderzoek naar de oorzaken en mogelijke oplossingen van het fijnstofprobleem. Uitgangspunt van VVD en PvdA is dat Drenthe niet op slot mag worden gezet. Bezien moet worden waar de (veilige) kansen liggen. Hij realiseert zich dat een van de uitkomsten kan zijn dat op een aantal plaatsen weinig of niets meer mogelijk is. Telkens weer moet de provincie zich afvragen wat zij wil en wat mogelijk is. Al bij het ontwikkelen van nieuwe plannen moet worden nagegaan of er eventuele lucht-kwaliteitsbarrières kunnen ontstaan. Dat is al winst van de tot nu toe gevoerde discussie.

De motie van GroenLinks over groene beleggingsfondsen heeft de sympathie van de PvdA-fractie. De gedeputeerde heeft al gezegd dat het op deze manier niet kan, maar de heer Kuiper zal er straks ongetwijfeld nog iets over zeggen.

De OPD heeft een motie ingediend over de ziekte van Lyme. Spreker wil dit probleem bepaald niet onderschatten, maar hij vraagt zich wel af wat de meerwaarde is van deze motie. Het lijkt hem dat er al genoeg informatie is te krijgen over deze ziekte.

De heer Haikens zal mede namens de PvdA-fractie enkele vragen stellen over de positie van jonge boeren.

De heer HAIKENS wil inderdaad graag terugkomen op de positie van de jonge boeren in Drenthe. Het DAJK (Drents Agrarisch Jongeren Kontakt) heeft hierover onlangs nog een brief geschreven terwijl in de Landbouwkrant van afgelopen week stond dat Drenthe € 250.000,- beschikbaar stelt voor jonge boeren. De reactie van de voorzitter van het DAJK was: dat is meer dan wij gedacht hadden. Kan de gedeputeerde nu volstreekte helderheid bieden? Van de technische toelichting van de gedeputeerde van enige tijd geleden hebben enkele fractiegenoten de indruk overgehouden dat het voor elkaar is.

De kans is zeer groot dat enkele agrarische bedrijven in de problemen komen als gevolg van het WAV- of het EHS-beleid. Er zijn diverse mogelijkheden denkbaar om aan die problemen tegemoet te komen. Te denken valt aan samenwerking op het gebied van mechanisatie of de algemene bedrijfsvoering. Ook kan worden gedacht aan opsplitsing van bedrijven en aan uitbreiding in gebieden waar meer is toegestaan. Samenwerkingsvormen kunnen de ontwikkelingsmogelijkheden van die bedrijven vergroten. Spreker pleit niet voor een structurele subsidie, maar denkt meer aan een pilot of een of meer plaatsen.

De heer KUIPER zegt hier sympathiek tegenover te staan, maar wijst erop dat er ook na clustering bedrijven zullen zijn met te weinig perspectief. Hoe denkt de heer Haikens daarmee om te gaan?

De heer HAIKENS beaamt dat niet de problemen van alle bedrijven op deze manier kunnen worden opgelost. Er zijn ook bedrijven die geen behoefte hebben om te groeien en die keuzen maken die wel passen binnen het gebied. Hij heeft het oog op bedrijven die wel willen groeien maar de mogelijkheden daarvoor niet hebben. Misschien dat bepaalde samenwerkingsvormen die mogelijkheden wél bieden en dat er een voorbeeldfunctie voor andere bedrijven ontstaat. Er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden om die bedrijven weer perspectief te bieden.

Ook mevrouw STOEL staat sympathiek tegenover het voorstel van de heer Haikens, maar vraagt zich af hoe hij de uitwerking ziet. Welke rol zou de provincie hierin kunnen spelen?

De heer HAIKENS antwoordt dat sommige initiatieven een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Als het provinciale beleid ertoe leidt dat sommige bedrijven in de problemen komen, zou de provincie er ook aan kunnen bijdragen om mee te denken over mogelijke oplossingsrichtingen.

Er worden nogal forse subsidies gegeven om de vermarkting van biologisch geteelde producten te activeren. Hij vindt dat op dit punt enige terughoudendheid moet worden betracht. De grenzen van de provinciale verantwoordelijkheid komen hier nadrukkelijk in beeld.

De heer KUIPER herinnert eraan dat ook de VVD heeft ingestemd met projecten om de afzet van biologische landbouwproducten te bevorderen. Wordt die lijn nu verlaten?

De heer HAIKENS antwoordt ontkennend. Afzetbevordering is essentieel, maar de vraag dient te worden gesteld of door deze vorm van subsidiëring de grenzen van de provinciale verantwoordelijkheid niet in beeld komen. De VVD-fracties is er geen voorstander van om winkelketens te subsidiëren om een schap open te stellen voor biologische landbouwproducten.

De heer WIJBENGA vraagt of de heer Haikens aanwijzingen heeft dat schappen bij winkelketens worden gesubsidieerd. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

De heer HAIKENS heeft willen aangeven waar voor zijn fractie de grens ligt. Het lijkt hem dat hij altijd die mogelijkheid moet hebben. Hij heeft geen aanwijzingen dat er provinciaal geld wordt gebruikt om schappen voor biologische landbouwproducten te subsidiëren.

De heer SMIDT denkt dat het college voornemens is om ter implementatie van de nieuwe Natuurbeschermingswet met een nota te komen. Het is van groot belang dat de beheerplannen voor de Habitatgebieden er zo snel mogelijk komen voorzover de provincie hierin een rol speelt. Als Staatsbosbeheer eigenaar is, moet overigens het Rijk beheerplannen opstellen. Dat kan voor Habitatgebieden met drie eigenaren nogal lastig worden. In een beheerplan staan de beschermde waarden, de gewenste maatregelen en de effecten van de bestaande functies op het na te streven doel. Als zo'n plan er niet is, treedt het voorzorgsprincipe in werking, hetgeen betekent dat elke initiatiefnemer in de nabijheid van zo'n gebied een lang vergunningverleningstraject moet doorlopen. Het betekent ook dat gemeenten bij het vaststellen van hun bestemmingsplannen in het ongewisse verkeren als die plannen moeten worden getoetst aan de Habitatrichtlijn. Drenthe kent nogal wat verouderde bestemmingsplannen buitengebied en het zou heel vervelend zijn als het ontbreken van beheerplannen dat proces nog verder vertraagt. In de begroting 2006 dient ruimte te worden gemaakt voor het zo snel mogelijk realiseren van de beheerplannen voor de Habitatgebieden.

De minister heeft gekozen voor robuuste ecologische verbindingen. Kennelijk was er tijdens de algemene beschouwingen sprake van een misverstand. De gedeputeerde zegt terecht dat het heroverwegen van robuuste verbindingzones niet aan de orde is, maar spreker heeft de indruk dat het met name ging om de kleine ecologische verbindingen. Als de minister budgettaire argumenten had gebruikt voor zijn keuze, had spreker er begrip voor gehad dat de gedeputeerde probeert de kleine verbindingzones alsnog te realiseren. De minister gaf echter duidelijk aan dat die zones op het gebied van biodiversiteit te weinig brengen, te veel kosten en te veel nadelen hebben voor de omringende functies. Daarom wil hij ermee stoppen. Toch is de gedeputeerde voornemens ook de kleine verbindingzones te realiseren op grond van de oude budgettaire voorzieningen. Denkt zij dat dat mogelijk is zonder in de oude financiële verantwoordelijkheid van de rijksoverheid te treden?

De heer BOSSINA sluit zich wat betreft de windenergie aan bij het betoog van de heer Hornstra. Tijdens de behandeling van de Energienota kunnen dan ook mogelijke alternatieven aan de orde komen.

De Milieufederatie Drenthe maakt zich grote zorgen over de teruggang van gemeentelijke activiteiten op het gebied van duurzaam bouwen en energiebesparing in bestaande bouw. Deelt de gedeputeerde die zorgen? Ziet het college hier een taak voor de provincie?

Mevrouw WESTERKAMP merkt allereerst op dat een digitale enquête een grote betrokkenheid liet zien van de Drentse bevolking bij het milieubeleid. Dat is een goede ontwikkeling die perspectief biedt voor een beleid, gericht op het realiseren van een schone leefomgeving.

Wat betreft de duurzame energie zet de PvdA-fractie de deur open voor een aanpassing van het POP. Tijdens de algemene beschouwingen werd zelfs voorgesteld om 44 windmolens te plaatsen.

De heer HORNSTRA wijst erop dat bij de behandeling van POP II een motie is aangenomen waarin staat dat de mogelijkheid om meer te doen niet mag worden uitgesloten. Hij wil graag dat bij de behandeling van de Energienota wordt gesproken over de praktische invulling daarvan. Over de wil en de mogelijkheden daartoe wil hij graag een discussie.

De heer WESTERKAMP merkt vervolgens op dat de PvdA-fractie van mening is dat in 2006 het project in Coevorden moet worden gerealiseerd. In de jaarrekening en de Voorjaarsnota wordt echter het jaartal 2010 genoemd.

De heer HORNSTRA wil deze uitspraak nuanceren in die zin dat zijn fractie heeft gezegd dat voor 1 januari 2006 duidelijk moet zijn dat er bij Coevorden iets wordt gerealiseerd. Als dat niet zo is, liggen allerlei andere wegen open.

Mevrouw WESTERKAMP blijft van mening dat er sprake is van een verschuiving in het denken. Als je meer windmolens wilt plaatsen, zul je ook moeten bezien welke mogelijkheden het POP biedt. Zij is overigens met de heer Hornstra van mening dat dit onderwerp zich uitstekend leent voor bespreking als de Energienota aan de orde is. Daarnaast zal er moeten worden ingezet op energiebesparing in huishoudens. Op dit gebied zijn er nog geen projecten gaande. Met name zou moeten worden gekeken naar de huishoudens met een lager inkomen.

Is er voldoende geld voor revitalisering van bedrijventerreinen en de daarbij behorende bodemsanering? In dit verband wordt ook de mogelijkheid genoemd om SNN-middelen in te zetten, maar spreekster heeft begrepen dat deze mogelijkheid wordt afgebouwd nu deze middelen worden gebruikt voor ander beleid. Wie is overigens de trekker van deze agenda? Wie kan waarop worden aangesproken? En hoe en wanneer worden de staten betrokken bij de agenda van de steden?

Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel van het parkmanagement. Het college schrijft dat met de volgende fase is begonnen. Kan de gedeputeerde het bericht bevestigen dat dit beleid niet erg voor spoedig verloopt?

Ten slotte vraagt spreekster naar de stand van zaken met betrekking tot de sanering van gasfabrieklocaties.

De heer HORNSTRA vraagt of mevrouw Westerkamp blij is dat tijdens de behandeling van de Energienota ook over windenergie zal worden gediscussieerd.

Mevrouw WESTERKAMP vindt het belangrijk dat naast windenergie ook andere maatregelen die duurzame energie bevorderen aan de orde komen.

De heer HORNSTRA is het daarmee eens maar vraagt zich af of het CDA nu ook voorstander is van een inhoudelijke discussie over windenergie in Drenthe.

Mevrouw WESTERKAMP antwoordt dat zeker zal moeten worden gesproken over de vraag of in 2006 het project in Coevorden kan worden gerealiseerd. Windenergie is echter één van de middelen om duurzame energie te bevorderen. Als blijkt dat het beleid op dit punt moet worden herzien, is de CDA-fractie uiteraard bereid om deel te nemen aan de discussie.

De heer HORNSTRA is blij dat nu ook het CDA verder wil praten over windenergie in Drenthe.

De heer WIJBENGA kan zich vinden in het voorstel van de heer Haikens om de mogelijkheden van clustervorming van agrarische bedrijven te onderzoeken. In andere bedrijfstakken doet dit fenomeen zich ook voor. De vraag is natuurlijk wel welk deel van de problematiek wordt opgelost en welke regiptaak de provincie hier kan hebben.

Vanaf 2007 gaat er het nodige gebeuren met het investeringsbudget voor het landelijk gebied. Het CDA heeft tijdens de algemene beschouwingen voorgesteld om hierover een werkconferentie te organiseren

voordat er spijkers met koppen worden geslagen. De gedeputeerde zei dat men daar niet al te hoge verwachtingen van moet hebben, omdat er ongetwijfeld meer plannen zullen zijn dan geld. Dat is voor spreker aanleiding om dit voorstel nog eens te doen want dit betekent dat de staten nog duidelijker moeten zijn in het stellen van prioriteiten bij het besteden van het budget. Hij hoort graag hoe andere fracties hierover denken. Voor die werkconferentie zouden dan instanties moeten worden uitgenodigd die op de een of andere manier betrokken zijn bij het landelijk gebied.

Ten slotte wil spreker graag duidelijkheid over een eventuele provinciale bijdrage aan het DAJK. Zijn fractie staat in beginsel positief tegenover het verzoek van het DAJK om financiële ondersteuning.

De heer KUIPER zegt het belangrijk te vinden dat er verder wordt gediscussieerd over de mogelijkheden van windenergie. De excursie naar Duitsland leverde verrassende gezichtspunten op. De fractie van GroenLinks neemt het initiatief om samen met de GroenLinks-fracties in het noorden en de Grünen enkele specifieke windenergielocaties in Duitsland te bezoeken. Als er belangstelling voor is, kan hier naar natuurlijk ook in breder verband worden gekeken. Over windenergie moet niet alleen intern worden gesproken. Bij de discussie zouden ook enkele relevante maatschappelijke organisaties moeten worden betrokken. Hierover zijn al de nodige contacten geweest en gebleken is dat dit niet onbespreekbaar is. Hopelijk zal een en ander nog voor de behandeling van de Energienota plaatsvinden.

De achterliggende tekst van de OPD bij de motie over de Lymeziekte kan tot enige hilariteit aanleiding geven. Dat betreft de passage over de noodzaak om de zangvogelstand uit te breiden om ervoor te zorgen dat er meer insecten worden gegeten. De motie heeft overigens weinig meerwaarde omdat het al bestaand beleid is.

De fractie van GroenLinks heeft in een motie voorgesteld om een landschapsfonds in te stellen, vergelijkbaar met een initiatief op het landgoed Twickel in Twente. De essentie van het voorstel is dat er een beleggingsfonds wordt gecreëerd waarin een aantal deelnemers zijn vertegenwoordigd. In Twente zitten de waterschappen er voor € 400.000,- in, de provincie voor € 750.000,- en het Rijk voor € 2 miljoen. Dat wordt omgezet in obligaties. De vergoeding per ha is ongeveer € 1200,-. Dat is realiseerbaar met een fondsrendement van 4%. 140 ha kan op deze manier onderwerp van de regeling worden. Ook gemeentes wordt gevraagd een bijdrage te geven via de toeristenbelasting en een bedrag per verkochte kavel voor nieuwbouw. Op deze manier kunnen boeren geheel of gedeeltelijk worden ingeschakeld voor duurzame landbouw, de teelt van andere gewassen en groene diensten. Bij dit laatste valt onder andere te denken aan landschapsbeheer, toeristische routes, houtwallen en natuurlijke waterzuivering. Op deze manier kan weer perspectief worden geboden aan deze boeren. Bij dit alles zou ook het voorstel van de VVD met betrekking tot de clustering van bedrijven die in de problemen komen als gevolg van het WAV-beleid kunnen worden betrokken.

De heer SMIDT wijst erop dat tijdens een IPO-conferentie over dit onderwerp naar voren is gebracht dat deze constructie de nodige juridische problemen kent. Doen die problemen zich ook voor in het voorstel van de heer Kuiper?

De heer KUIPER antwoordt dat in een KPMG-onderzoek wordt ingegaan op de (on)mogelijkheden op dit punt. Dit onderzoek is te vinden op de website van deze organisatie. Het moet mogelijk zijn een verbaalslag te maken naar de Drentse situatie. Graag verneemt hij van de andere fracties hoe zij hierover oordelen. Kan het college nog even aangeven wat er precies wordt bedoeld met de juridische belemmeringen? GroenLinks stelt overigens niet voor om direct te gaan starten, maar om na te gaan wat de mogelijkheden zijn in de Drentse situatie.

De heer BAAS wenst het college veel succes in zijn onderhandelingen met het Rijk en via het Rijk met de EU over het verwerven van fondsen. Er zal veel worden gevraagd van de onderhandelingsvaardigheid van het college.

Vastgesteld kan worden dat de Don Quichotte-houding van de staten tegenover windenergie wat minder wordt. Er ontstaan zo langzamerhand openingen om wat anders met windenergie om te gaan. Daartoe

geven ook technische ontwikkelingen op dit terrein aanleiding. Sprekers fractie staat daar zeker niet afwijzend tegenover en zal hierop graag terugkomen bij de behandeling van de Energienota. Ook staat spreker positief tegenover de motie van GroenLinks met betrekking tot een landschapsfonds. Het is goed dat hierover verder wordt nagedacht. Hetzelfde geldt voor het voorstel van de VVD met betrekking tot het clusteren van boerenbedrijven.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt zich niet te herkennen in het artikel in het Landbouwblad over subsidie aan het DAJK. De provincies zijn van oordeel dat in principe de rijksoverheid verantwoordelijk is voor een generieke regeling voor bedrijfsopvolgingsproblemen en aanverwante zaken. Inmiddels doen voor 2005 twee provincies mee, terwijl meerdere provincies iets op de plank hebben liggen voor de volgende tender. Zij overweegt ook om hiervoor in de komende periode € 100.000,- uit te trekken. In een gesprek met het DAJK zal zij echter vragen of men er liever niet iets anders mee doet omdat zij van verschillende kanten het advies krijgt dat er beter andere dingen mee kunnen worden gedaan. Als men toch vasthoudt aan deze regeling, kan dat voor één jaar. Brussel heeft het overigens nog niet goedgekeurd. Brussel was bereid, het bedrag van de minister te verdubbelen, maar als de gezamenlijke provincies ook nog eens hetzelfde bedrag op tafel leggen, is het nog maar de vraag of Brussel daartoe nog steeds bereid is.

De heer WIJBENGA denkt dat het Brussel vooral gaat om de vraag of op deze manier wel individuele landbouwbedrijven mogen worden gesubsidieerd. Daarop is ondertussen "ja" gezegd. De regeling wordt overigens niet veranderd, er wordt alleen wat meer geld in gestopt. De houding van Brussel is hier niet meer aan de orde.

Mevrouw EDELENBOSCH is het op dit punt niet eens met de heer Wijbenga. Als de provincies in 2007 de rijksbijdrage verdubbelen, kan de Europese bijdrage in gevaar komen. Zij hoort overigens graag de mening van de Drentse jonge agrariërs zelf.

Tijdens de algemene beschouwingen heeft spreekster zich al positief uitgelaten over het voorstel met betrekking tot de clustering van landbouwbedrijven. Het college zal op dit punt geen afwachtende houding aannemen.

Subsidiëring ten behoeve van versterking van de keten van biologische landbouw heeft geenszins de bedoeling om winkelbedrijven te subsidiëren. De subsidiëring is gericht op versterking van samenwerking tussen individuele boeren, de vermarkting, de verwerking en de verkoop.

Als de nieuwe Natuurbeschermingswet van kracht is, zullen zo snel mogelijk beheerplannen worden opgesteld. Het is overigens zeer de vraag of dat binnen een jaar zal kunnen, maar zo nodig zal daarvoor al op de begroting 2006 geld worden gereserveerd. De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid daar erg dicht bij te zitten omdat zij worden geconfronteerd met de grenzen van hun mogelijkheden.

De discussie met het ministerie over de financiering van ecologische en robuuste verbindingzones loopt nog. De provincie is niet van plan om ecologische verbindingzones aan te vatten als de minister ze niet financiert. Ook de minister moet zich het belang realiseren van een betrouwbare overheid. Voor het overige zijn er in de provincie de nodige politiek-bestuurlijke afspraken gemaakt.

De heer SMIDT wijst erop dat de minister de ecologische verbindingzones heeft gediskwalificeerd.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat de minister argumenten zoekt om zijn beleid te ondersteunen. Er zullen ongetwijfeld kleine ecologische verbindingzones zijn met een geringe bijdrage aan de biodiversiteit, maar er zullen ook verbindingzones zijn die dat wel hebben. Deze discussie komt overigens terug.

De heer SMIDT vraagt zich af of het zinvol is in Drenthe een instrument in de markt te zetten waarvan de minister zegt dat het weinig nut heeft. Dat kan een verkeerd beeld creëren voor buitenstaanders.

Mevrouw EDELENBOSCH merkt op dat al de nodige afspraken zijn gemaakt met mensen die gebruik willen maken van voorzieningen in het kader van agrarisch natuurbeheer in ecologische verbinding-

zones. Met de minister is afgesproken dat hij deze afspraken nog zal honoreren en ook daarom begrijpt zij niet zijn opmerkingen over het ontbreken van ecologisch nut van die zones.

De heer Wijbenga heeft een werkconferentie voorgesteld over de besteding van het budget voor het landelijk gebied. Het college zal aan de hand van een hoofdlijnennotitie met de partners praten over hun plannen in de komende zeven jaar en over de vraag hoeveel geld zij daarvoor overhebben. Het investeringsbudget voor het landelijk gebied is gekoppeld aan doelen van het Rijk en de EU. Daarnaast kan dan nog geld van de provincie, de waterschappen, de gemeenten en particuliere organisaties worden gelegd. Het is aan de staten om te besluiten of naast dit alles nog een werkconferentie moet worden belegd.

De heer KUIPER wijst erop dat de provincie op dit terrein een coördinerende rol heeft en die verantwoordelijkheid ook moet invullen.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de staten uiteraard de gelegenheid krijgen zich te buigen over de resultaten van het overleg met de partners. Als de staten het proces dichttimmeren, komt het ontpotten en ontschotten ook weer in een ander daglicht te staan.

Spreekster staat op zich positief tegenover het door GroenLinks voorgestelde landschapsfonds. De provincie volgt de ontwikkelingen met betrekking tot de Ooij-polder nauwgezet. Zij zegt toe na te zullen gaan of de ontwikkelingen in het landgoed Twickel kunnen worden vertaald naar de Drentse situatie. Zij dankt ten slotte de heer Baas voor het feit dat hij het college succes wenst in de diverse onderhandelingen.

(Mevrouw Edelenbosch verlaat de vergadering)

Mevrouw KLIP kan zich goed vinden in de benadering om de kwestie van de windenergie aan de orde te stellen tijdens de behandeling van de Energienota. Daarbij zal dan ook moeten worden gesproken over de noodzakelijke combinatie van duurzame energie en energiebesparing. Wel wijst zij erop dat POP II nog geen jaar geleden is vastgesteld en dat de Energienota zich conformeert aan dat beleidsstuk. Het spreekt echter vanzelf dat de gedachtenontwikkeling niet stilstaat.

De benadering van de fijnstofproblematiek kent drie stappen: een onderzoek, een plan van aanpak en het daarop afgestemde provinciale beleid. Deze drieslag zal bij elke nieuwe fase bij de staten terugkomen. Niemand zal willen dat Drenthe op slot gaat, maar men zal begrijpen dat de volksgezondheid hoog in het vaandel staat bij het college.

Spreekster deelt de zorgen van de Milieufederatie Drenthe over de teruggang in gemeentelijke activiteiten op het terrein van duurzaam bouwen. Het convenant duurzaam bouwen wordt op dit moment geëvalueerd. Het is de bedoeling dat gemeenten met de bespaarde gelden meedoen in projecten op het gebied van energie en energiebesparing. Daar heeft duurzaam bouwen van alles mee te maken. In gesprekken met de gemeenten wordt erop gewezen dat het niet de bedoeling is om de in dit verband gemaakte afspraken niet na te komen. De provincie kan in ieder geval een enthousiasmerende rol spelen en een voorbeeldfunctie vervullen. Spreekster wijst in dit verband op het televisieprogramma "Onder de pannen", de vier trajecten waarop de provincie met scholen bezig is, de voorbeeldrecreatiewoningen en het feit dat de consulent duurzaam bouwen de komende jaren een belangrijke rol zal blijven spelen.

De heer KUIPER staat sympathiek tegenover deze activiteiten, maar wijst erop dat het college in het kader van de beoordeling van bestemmingsplannen de mogelijkheid heeft om gemeenten te wijzen op de noodzaak van duurzaam bouwen.

Mevrouw KLIP is het daarmee eens. In het "Programma Stad" wordt daaraan dan ook de nodige aandacht besteed. Naar de vraag of dat in de praktijk ook zo uitpakt, moet bij voortdurend worden gekeken. Mevrouw Westerkamp heeft de noodzaak van energiebesparing in huishoudens aan de orde gesteld. De overheid heeft in het verleden al de nodige informatie verschaft over het nut van HR-ketels, spaarlampen enz. Een van de activiteiten in het kader van het LED-project (Liberalisering Energie Drenthe) is

gericht op informatievoorziening aan huishoudens per 1 januari 2006. Essentieel is dat ook gemeenten hieraan meedoen.

Gedeputeerde Haarsma is de eerstverantwoordelijke voor de revitalisering van bedrijventerreinen. Spreekster kan geen antwoord geven op de vraag of er voldoende middelen zijn voor het bodemsaneringsbeleid. Het gaat om het schrikbarende aantal van 46.500 locaties in de provincies, waarvan er ongeveer 2500 moeten worden aangepakt door middel van zware en minder zware beheersmaatregelen. De provincie maakt telkens afspraken voor een periode van vier jaar met het ministerie. Voor de periode 2005-2009 zijn de nodige financiële afspraken gemaakt. Het gaat overigens ook om locaties in het landelijk gebied. Begonnen wordt met de meest urgente problemen. Het lijkt spreekster dat het gedeputeerde Schaap degene is die een antwoord kan geven op de vraag naar de inzet van SNN-middelen. Het parkmanagementbeleid gaat voorspoediger dan mevrouw Westerkamp veronderstelt. Er is een overkoepelende organisatie die de lokale organisaties ondersteunt. De staten zullen op niet al te lange termijn geïnformeerd over de stand van zaken.

De sanering van de gasfabrieklocatie Coevorden is inmiddels voortvarend van start gegaan. Het overleg met Meppel is nagenoeg afgerond terwijl er met de betrokken partijen in Assen nog overleg wordt gevoerd over een convenant.

De VOORZITTER geeft de insprekers de gelegenheid voor een nadere reactie.

De heer LEEVER heeft begrepen dat het dichtkraaien door minister Brinkhorst van de subsidiekraan vooral voor grootschalige offshore windenergie geldt. Het beleid van de minister hoeft naar sprekers mening geen gevolgen te hebben voor de realisatie van windenergie op land.

De VOORZITTER constateert dat dit agendapunt afdoende is behandeld. In overleg met de fractie van de PvdA is besloten agendapunt 14 (brief van Milieufederatie Drenthe over verdroging) door te schuiven naar de volgende commissievergadering.

15. Sluiting

De voorzitter sluit om 14.35 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 20 juni 2005.

,voorzitter

,commissiegriffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 23 mei 2005 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 5 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de staten een afschrift van de brief aan Kritisch Fauna-beheer over vergunningverlening vossenjacht te sturen.
- 14 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie te zullen informeren over de uitkomsten van het overleg met de minister over het bestuurlijk en juridisch akkoord van de verbindingszones.
- 22 Mevrouw KLIP zegt toe schriftelijk te zullen antwoorden op de vraag waarom er in 2004 niet is gerapporteerd aan het ministerie van VROM over de luchtkwaliteit.
- 22 Mevrouw KLIP zegt toe de vragen over de tekorten bij de uitvoering saneringsprogramma industrielawaai schriftelijk te zullen beantwoorden.
- 23 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe schriftelijk terug te zullen komen op de positie van de provincie in het kader van de nieuwe Natuurbeschermingswet.
- 24 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de staten te informeren over de verwervingskosten van EHS-hectares.
- 30 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe na te zullen gaan of de ontwikkelingen in het landgoed Twickel kunnen worden vertaald naar de Drentse situatie.
- 30 Mevrouw KLIP zegt toe dat de commissie na iedere nieuwe fase van de fijnstofproblematiek, onderzoek, plan van aanpak en beleid, zal worden geïnformeerd.
- 31 Mevrouw KLIP zegt toe dat de staten op niet al te lange termijn worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het parkmanagementbeleid.